

rood

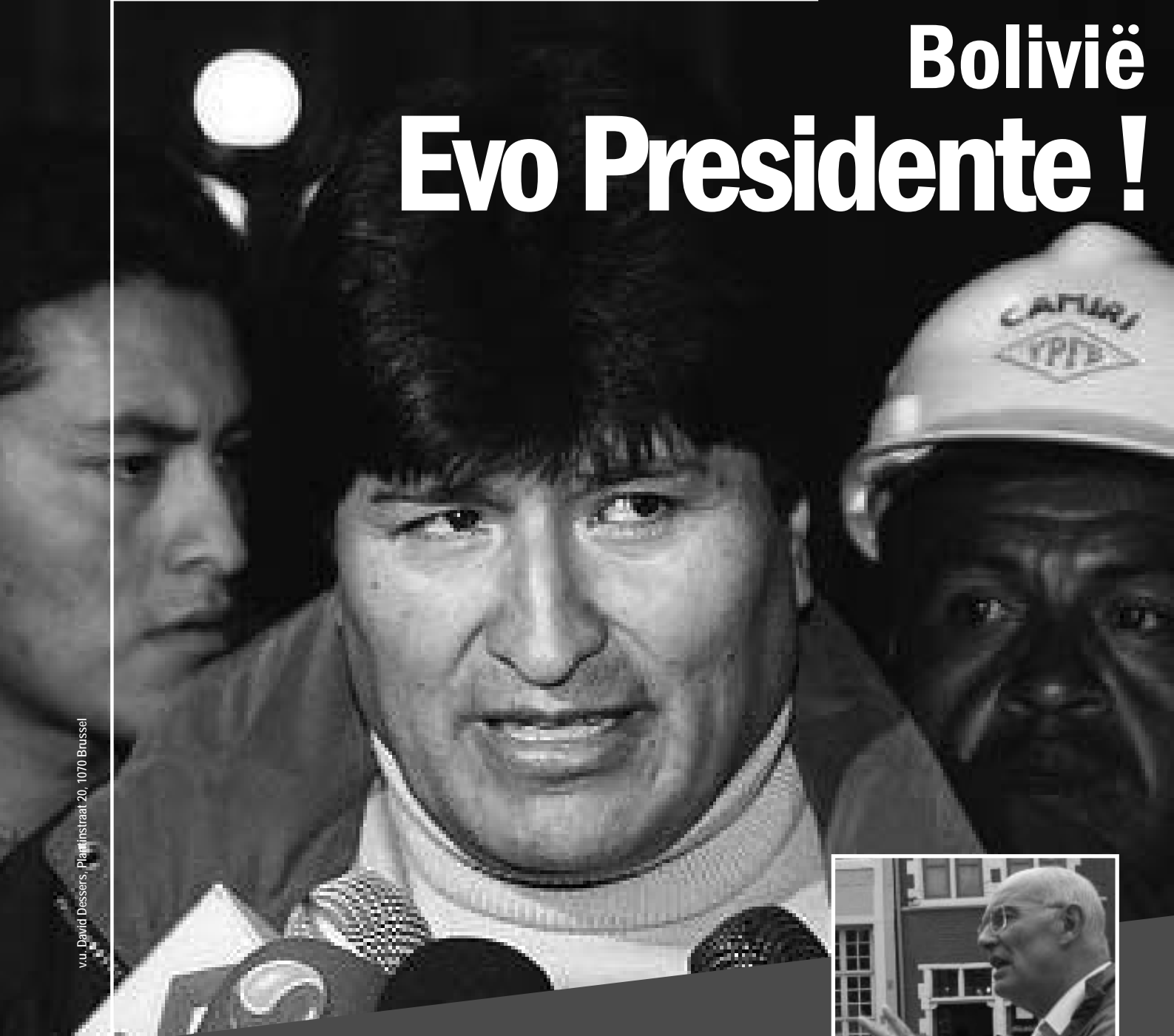
19

Belgie - Belgique
P.B.
1/9352
Afgiftekantoor Brussel 7

PRIJS: 1,50 EURO
JAARGANG 39 • JANUARI 2005
MAANDBLAD
WWW.SAP-POS.ORG

De wereld begrijpen om de wereld te veranderen

Bolivië Evo Presidente !

v.v. David Dessers, Pijpstraat 20, 1070 Brussel

INTERVIEW MET JEF SLEECKX:

“De tijd is rijp

voor een alternatief”

REACH tot op de draad ontrafeld

Het Europees Parlement heeft het ontwerp van de regeling op de registratie, evaluatie en toestemming van chemische producten onderzocht. Gekend onder de Engelse afkorting REACH (Registration, Evaluation, Authorisation of Chemicals) is het gemaakte en aangenomen op 17 november (407 voor, 105 tegen, 41 onthoudingen). REACH is afhankelijk van de medebeslissing tussen het Parlement en de Raad, de 25 ministers van leefmilieu hebben, begin december, op hun beurt van zich laten horen. Ze hebben een nieuw amendement ingediend, waarover het Parlement zich nog moet uitspreken. Tenzij een grote en zeer onwaarschijnlijke verassing, zal REACH tot op de draad ontrafeld worden.

We herhalen in het kort de inzet. Honderdduizend chemische producten zijn op de Europese markt aanwezig. Het merendeel onder hen (99% in volume) zijn nooit getest op hun toxiciteit en hun eco-toxiciteit. Artsen en biologen zijn meer en meer verontrust over de impact van heel wat moleculen op de volksgezondheid en het ecosysteem. Welnu, omdat de geldende wetgevingen in Europa (meer dan 40!) geharmoniseerd moeten worden om de functionering van de eenheidsmarkt te verbeteren, werden de twee dossiers- gezondheid en legalisatie - met elkaar verbonden. In 2001, bracht de Commissie een Witboek uit waarin ze de registratie voorstelde van geproduceerde of geïmporteerde substanties van meer dan 1 ton per jaar en de industrie verplicht om op haar kosten de bewijzen te leveren van de onschadelijkheid van de substanties die zij produceert. Het ontwerp van het reglement REACH was geboren.

Sinds vier jaar, is het ontwerp het doelwit van een hevige campagne van de Europese chemische industrie.

Ondersteund door "wetenschappelijke" studies, dreigen ondernemingen als Bayer of Rhône Poulenc om de productie te delocaliseren, en voorspellen ze een enorm banenverlies en een daling van het BNP. De Europese patroons zijn zelfs overgegaan tot de mobilisatie van hun Amerikaanse concurrenten, de VS-administratie, de voornaamste regeringen van de EU en -godbetert- de Europese Federatie van Werknemers van de Mijnen, de Chemische en Energiebedrijven (EMCEF) tegen REACH. (1)

In september 2003 hebben Blair, Chirac en Schröder via een open brief Romano Prodi publiekelijk tot de orde geroepen: "Het is essentieel om alle belangrijke projecten van de Gemeenschap volledig te evalueren met het oog op hun potentiële effecten op de competitiviteit van de industrie". Duidelijker dan dit, kan niet.

Door al die aanvallen dreigt REACH uiteindelijk een bijzonder mager beestje te worden. De patroons hebben reeds de volgende toegevingen verkregen: geen tests onder 1 ton/jaar, vrijstelling voor de polymeren en de intermediaire producten, co-bestuur van REACH door het "Directoraat Generaal Industrie" (administratie van de commissie) in plaats van enkel door het "Directoraat Generaal Leefmilieu".

Stukje bij beetje daalde de geraamde kost voor de industrie van 0,4% tot 0,01% van het zakencijfer. Maar deze kost (bespottelijk ten opzichte van de winsten) en het aangehaalde banenverlies vormen slechts een rookgordijn: de echte inzet bestaat erin om het aandeel van de chemische producten in de stijging van het aantal kankers, misvormde foetussen, hormonale stoornissen, neurologische aandoeningen, enz, alsook in de versnelde daling van de biodiversiteit zo sterk mogelijk te verbergen.

De stemming in het Europees Parlement zorgde dus op zijn minst voor tevredenheid bij de patroons: voor 20.000 substanties tussen één en tien ton per jaar werden de teksten drastisch vereenvoudigd, een volledig rapport zal enkel voor risicovolle substanties geleverd moeten worden en de procedure is versoepeld voor de substanties tussen 100 en 1000 ton. Concreet, de volledige informatie zal slechts voor 15% van de substanties beschikbaar zijn. De tekst "gaat in de goede richting", heeft de woordvoerder van UNICE verklaard, de Europese patronale organisatie...

Waarom slechts "in de goede richting". Omdat er slechts één positief punt verkregen werd in Straatsburg: de verplichting, bijgevoegd aan het ontwerp, om de gevaarlijke chemische substanties te vervangen door veiligere alternatieven wanneer ze beschikbaar zijn (substitutieprincipe). De patronale lobby heeft zijn inspanningen verdubbeld zodat de Ministerraad deze bepaling annuleerde. En zo geschiede: de Raad heeft de substitutie-verplichting vervangen door een simpele "aanbeveling".

Duidelijker: de patroons zullen zonder dwang, zelf beslissen.

Gesteund door België (bedankt, sociaal-liberale regering!), zal dit amendement, met het oog op een compromis, nu het voorwerp van onderhandelingen met het Europees Parlement worden. De geest van deze onderhandelingen is nu reeds duidelijk: de winsten van de ondernemingen gaan voor op de gezondheid en het leefmilieu. Voor op het leven. De rest is slechts literatuur.■

(1) Te noteren dat de Algemene Centrale van het ABVV zich in praktijk heeft gedistantieerd van de positie van het EMCEF waarvan ze deel uitmaakt.

De inkt van het pseudo-'generatiepact' was nauwelijks droog, of het patronaat ging alweer in het offensief. Terwijl een groei van 1,5 % werd voorspeld voor 2005 en van 2,2 % voor 2006, wil de burgerij kost wat kost de loonblokkering handhaven en versterken. Er wordt zelfs gesproken over de mogelijkheid van een indexsprong, oftewel het op de helling zetten van de automatische loonindexering. Die laatste wordt meer en meer gezien als een loonstijging, terwijl het om niet meer gaat dan een instrument dat lonen en sociale uitkeringen moet aanpassen aan de levensduurte. Een instrument dat daarenboven vol gebreken zit en verre van volstaat, aangezien de olieproducten niet in rekening worden gebracht, en de aanpassing daarenboven helemaal niet zo automatisch gebeurt.

De gebruikte argumenten en beoogde methoden zijn tot op de draad versleten. Guy Quaden, big boss van de nationale bank, en het VBO zongen in koor het aloud bekende deuntje in hun pleidooi voor een nieuw 'competitiviteitspact' (een bijzonder

wetenschap' van deze heren laat zich als volgt samenvatten: de vruchten van de groei en de rijkdommen die worden geproduceerd door de arbeid(st)ers moeten niet herverdeeld worden in het voordeel van die laatsten, maar wel ten voordele van de kapitalisten, de aandeelhouders, kortom, een minderheid van maatschappelijke parasieten.

Met deze nieuwe aanval worden de syndicale organisaties opnieuw in de val gelokt van de wet op de 'vrijwaring van de concurrentiekracht' die ze hebben geslikt in 1996. Eventjes recapituleren: de vakbondstop aanvaardde de competitiviteit van de Belgische bedrijven te verdedigen tegenover de economieën van de buurlanden door met het patronaat te onderhandelen over een loonnorm volgens dewelke de lonen het gemiddelde loon van die buurlanden niet mag overstijgen. Indertijd accepteerde de vakbondstop dit vergelijkingsmechanisme in ruil voor... het respect voor de loonindexering! Gewoon bedrog dus, waarvan de nefaste gevolgen vandaag duidelijk

Van het ene pact naar het andere

originele en aantrekkelijke naam). Volgens hen riskeert de aangekondigde groei in het gedrang te komen omwille van het zogeheten verlies aan concurrentiekracht van de Belgische economie. De belangrijkste schuldige: de lonen van de Belgische arbeid(st)ers, die te hoog zouden zijn in vergelijking met die in de buurlanden en onmiddellijke concurrenten (Duitsland, Nederland, Frankrijk). In werkelijkheid hebben de lonen in België geen spectaculaire groei gekend. Er was zelfs nauwelijks groei! Integendeel, het zijn de lonen in de buurlanden die uitzonderlijk laag blijven.

De inflatie bedraagt bijna 3 % tengevolge van de gestegen olieprijs. De huidige loonstijgingen zijn de laagste sinds de invoering van de loonnorm. Een recent rapport stelt vast dat 15 % van de bevolking (waarvan 6 % arbeiders) onder de armoedegrens leven. In zo'n context moet je toch wel bijzonder veel lef hebben om zoals Quaden te stellen dat "het beter is de huishoudens een kleine daling van de koopkracht op te leggen op korte termijn (...) dan in de vergissingen van de jaren '70 en '80 te hervallen" (L'Echo 06.12.05). De hele 'economische

worden. Enerzijds veroorzaakt deze wet een neerwaartse spiraal van de lonen, anderzijds laat ze niet toe dat de index in vraag wordt gesteld.

Voor de vakbondstop betekent het op de helling zetten van de index een 'casus belli'. Met de wijze waarop ze de nederlaag van de strijd tegen het 'generatiepact' heeft georganiseerd in het achterhoofd, kunnen we nochtans met recht twifelen aan hun vermogen het nieuwe offensief effectief van antwoord te dienen. Des te meer gezien de eerste reacties minstens bedroevend kunnen genoemd worden: geen sprake van het in vraag stellen van de onaantastbare vrijwaring van 'onze concurrentiepositie'. Bepaalde vakbondsleiders beperken zich er in de plaats toe te eisen dat de patroons hun investeringen in vorming en innovatie zouden optrekken. De gelegenheid is nochtans ideaal om samen met de Franse, Hollandse en Duitse vakbonden een gemeenschappelijke strijd aan te gaan voor de drastische verhoging van de lonen, in navolging van IG-Metall die de strijd aanbod voor een loonstijging van 5 % in 2006. ■

rood maandblad voor socialistische democratie.
Uitgegeven door de Socialistische Arbeiderspartij (SAP), Belgische afdeling van de Vierde Internationale

Verantwoordelijke uitgever: D. Dessers.

Redactie: Ataulfo Riera, Matthias Lievens, Céline Caudron, Freddy De Pauw, David Dessers, Chris Den Hond, George Dobbelaer, Frédéric Lehembre, Olivier Bonfond, Sébastien Brulez, Stephanie Staiesse, Virginie Godet

Werken mee aan dit nummer: Daniel Tanuro, Filip Debodt, Johny Lenaerts, Frank Slegers, Peter Veltmans, Louis Verheyden, Anne Gersten, Hervé Do Alto

Redactie en administratie: Plantinstraat 20, 1070 Brussel, 02/523.40.23, rood@sap-pos.org, www.sap-pos.org.

Tarieven:

Prijs per nummer: 1,5 euro

Abonnementen: 15 euro per jaar (10 nummers), 10 euro voor kleine inkomens (studenten, werklozen), buitenland: 25 euro per jaar.

Aanrader: neem een permanente opdracht van bijvoorbeeld 15 euro per jaar!

Storten op rekening "Avanti" **001-4012225-90** met vermelding van "Rood"

Bolivië "Evo presidente !"

DOOR ONZE CORRESPONDENT TER PLAATSE, HERVÉ DO ALTO

La Paz, 19 december 2005. "We zijn zelf verrast door de ruime overwinning. Ik ben ontroerd en ik bedank alle sociale bewegingen, allen die gevochten hebben om onze natuurlijke hulpbronnen terug in handen te nemen en allen die gevochten hebben voor onze rechten. De loop van de geschiedenis in Bolivië is gewijzigd." Dat waren de eerste woorden van de nieuwe Boliviaanse president, Evo Morales. De man die in de loop van zijn leven lama-teler, trompettist en teler van coca-bladen was, is op 18 december de eerste autochtoon in heel Latijns-Amerika die tot president is verkozen.

RECHTS UITGETELD

De rust in de straten van La Paz en El Alto was misleidend, want 18 december is zeker een historische avond voor de Bolivianen. De onverwachte verkiezingsstormloop ten voordele van de Beweging voor het

Socialisme (MAS) maakte dat Evo Morales een score behaalde van 51%. Dit resultaat zonder voorgaande maakt ook een einde aan 20 jaren van "onderhandelde democratie": een tweede verkiezingsronde binnen het parlement en de verplichting om er de absolute meerderheid te behalen bevoordeelden systematisch regeringsallianties tussen neoliberale partijen.

Met een dergelijke ruime score kan de Beweging voor het Socialisme (Movimiento Al Socialismo MAS) alleen regeren. Maar dat wil niet zeggen dat alles van een leien dakje zal lopen. De rechterzijde heeft een uppercut gekregen, maar is daarom nog niet knock-out. Het verschil in aantal stemmen tussen Morales en de andere kandidaten is fenomenaal en de nederlaag van de andere kandidaten zou wel eens hun vervroegd pensioen kunnen betekenen. Jorge

Quiroga, de kandidaat van de rechts-liberale alliantie PODEMOS behaalt 31% van de stemmen. De centrum-rechtse kandidaat Medina die in augustus nog dacht te winnen, behaalt amper 8% van de stemmen. Beide kandidaten hebben serieus aan geloofwaardigheid ingeboet. De enige die nog wat zijn kop boven water houdt in het neoliberale kamp is de Revolutionair-nationalistische-beweging van de zoon van Japanse inwijkelingen, Michiaki Nagatani, die 7% van de stemmen behaalt. Deze partij wordt nochtans verantwoordelijk geacht voor de slachtpartijen tijdens de "gasoorlog" van oktober 2003.

Ook al lijken deze resultaten op een totale nederlaag van rechts, de rechterzijde behoudt een blokkeringsmogelijkheid in de kamer van volksvertegenwoordigers. Daar heeft de MAS van Evo Morales slechts een relatieve meerderheid, geen absolute.

Door het territoriale kiesstelsel heeft PODEMOS 13 senaatszetels, evenveel als de partij van Morales. Maar de ene senaatszetel van de MNR geeft het neoliberale en conservatieve kamp een meerderheid. De verkiezing voor de prefectuur tenslotte geeft slechts 3 van de 9 departementen aan de MAS, de overige vallen in de handen van rechts. Dat betekent dat de manoeuvreerruimte voor de nieuwe regering op regionaal vlak zeer beperkt zal zijn.

GEDAAN MET DE KOLONIALE STAAT

"Nu moet Evo zijn beloftes nakomen". Dat zeggen vele militanten van de Beweging voor het Socialisme. De druk van de basis van de partij is groot en de nieuw verkozen parlementsleden, zoals Maria Esther Uduaeta, onderstrepen het belang van het "behoud van een permanente dialoog met het geheel van de sociale bewegingen", of ze nu behoren tot de Beweging voor het Socialisme of niet. De verwachtingen zijn hooggespannen wat betreft de nationalisatie van de energiesector (vooral gas) en het opzetten van een grondwetgevende vergadering in augustus 2006. De nieuwe regering zou in haar eerste dagen een aantal symbolische maatregelen kunnen nemen. Voor Julio Colque, voormalig mijnwerker en vakbondsafgevaardigde is het doel "komaf te maken met het neoliberale model en de economische mondialisering. Daartoe moet het decreet 21060 (een wet van 1985 die het mogelijk maakt overheidsbedrijven

te privatiseren) worden afgeschaft. Dat decreet is het paard van Troje." Voor Evo Morales zelf is de strijd niet enkel een economische strijd. De verkiezing van een autochtoon aan het hoofd van de Boliviaanse republiek heeft slechts zin "als een einde gemaakt wordt aan de koloniale staat waarin we leven en dat de nieuwe staat een steunpunt is in de strijd tegen alle vormen van racisme."

De verkiezing van Evo Morales betekent niet enkel een belangrijk keerpunt voor Bolivia, het is van grote betekenis voor heel het Latijns-amerikaanse continent. Volgens Morales "leven we in het derde millennium, het millennium van de volkeren en niet meer van het Imperium. Onze overwinning is ook de overwinning van de volkeren in strijd." Voor de Venezolaanse president Hugo Chavez "hebben de Bolivianen een nieuwe pagina geschreven in hun geschiedenis. Daarmee kan men hopen dat een einde wordt gemaakt aan de armoede en een begin van een echte ontwikkeling." Niemand twijfelt eraan dat de blijde intocht van Morales aan het hoofd van de Boliviaanse republiek een serieuze versterking betekent voor Chavez' ALBA-project: een Bolivariaans alternatief voor Amerika. Dat groepeerd op

dit ogenblik enkel Venezuela en Cuba. Vele vraagtekens worden daarentegen geplaatst bij de houding van de USA tegenover de nieuwe MAS-regering. De USA-ambassade heeft geen straffe

verklaringen afgelegd, maar de verklaringen van Otto Reich, ex-functionaris van het VS-staatsdepartement, laten duidelijk de vijandigheid uitschijnen van de regering Bush. De USA beschouwen de coca-planter als een narco-terrorist omdat hij het gebruik van coca-bladeren uit de strafwet wil halen. Bush verklaarde dat hij hoopte dat "Morales zijn campagne-thema's niet in de praktijk zal brengen, want dat zou slecht zijn voor Bolivia. Bolivia kan niet leven zonder de rest van de wereld. De USA stellen voorwaarden aan hun hulp. Wij zijn de grootste hulpverleners aan Bolivia en als de Boliviaanse regering de individuele vrijheden en mensenrechten vijandig gezind is, dan kunnen de VS niet verdergaan met hun steun."

Het lijkt er sterk op dat de nieuwe regering, die rechtstreeks voortkomt uit de volks- en autochtone beweging in Bolivia, woelige tijden tegemoet gaat. ■

In gesprek met Jef Sleenckx

“De tijd is rijp voor een alternatief”

Op een druilerige dag, net voor kerstmis, ontmoeten we Jef Sleenckx, die gedurende méér dan twintig jaar parlementslid was voor de sp.a, bij hem thuis in Mol. Net voor de zomer diende hij samen met George Debunne en Lode van Outrive een verzoekschrift in bij het Vlaams Parlement om een democratisch debat te eisen over het Europees Grondwettelijk Verdrag. "We zullen de goedkeuring van die grondwet allicht niet tegenhouden, maar we hebben wel behoorlijk wat roet in het eten gegooid", lacht Jef. Toen de strijd tegen het generatiepact losbarstte in september sprong hij onmiddellijk in de bres om de vakbondsacties te steunen. Hij voerde zelfs mee actie aan het congres van zijn partij, de sp.a, in Hasselt. "Heel wat mandatarissen waren natuurlijk razend op mij". Zijn gebetenheid haalt hij uit zijn afkeer van extreem-rechts. Maar hij vreest dat de sp.a vandaag niet langer in staat is om extreem-rechts een klap te geven en kiezers terug te winnen van het Blok. "Hoe kan je nu met een werkloze discussiëren als je zelf drie jobs tegelijk doet? Ga maar eens met een dakloze praten als je zelf in een kasteel woont... De socialisten hebben schrik gekregen van hun natuurlijk achterban."

INTERVIEW DAVID DESSERS

Jef Sleenckx: De strijd tegen het generatiepact vormde een sleutelmoment, zoals eerder de strijd tegen het globaal plan of de witte mars. Het zijn van die momenten waarop de bevolking plots de politiek in handen wil nemen, waarop er algemeen het gevoel bestaat dat het niet meer verder kan op dezelfde manier. Tijdens de vele contacten die ik heb gehad aan de piketten en in de betogingen, zeiden de mensen mij dat er vandaag nood is aan iets nieuws. Vele mensen kennen mij nog van het Groot Arbeiderscomité dat ik samen met de arbeiders oprichtte in 1971. Daarom zoeken ze me op en tijdens de acties zeiden ze me dat er nood is aan iets nieuws, gezien de klassieke partijen niet in staat zijn om nog iets terug te winnen van het Vlaams Belang. Ook in Wallonie gaat het FN in de richting van de tien procent. Noch de sp.a, noch de PS slagen er dus in om een antwoord te vinden op extreem-rechts. Aan de piketten vroegen de mensen me: "Jef, op wie moeten wij vandaag nog stemmen". De ontgoocheling over de houding van de sp.a en de PS is bijzonder groot. Tijdens de vele lezingen die ik geef, ondermeer voor syndicale delegees, zijn er mensen die me vertellen dat ze na 35 lid-

Jef Sleenckx op campagne rond de Europese Grondwet (foto: Indymedia)

maatschap hun lidkaart van de sp.a teruggestuurd hebben. Er was dus ontzettend veel strijdvaardigheid en tot mijn spijt stel ik vast dat de vakbondsleiding zelf die strijdvaardigheid voor een stuk heeft afgebouwd. Toch blijf ik iedereen oproepen om zich aan te sluiten bij de vakbonden, omdat ze, met alle gebreken die ze vertonen, de beste waarborg blijven voor de sociale zekerheid.

De vakbondsleiding zal allicht beweren dat verder staken zinloos was omdat er toch geen verdere oplossing kon bereikt worden. Volgens mij was er nochtans wel een oplossing: als de vakbonden hadden blijven

doorgaan, dan had de regering desnoods maar moeten vallen. Uiteraard worden nogal wat sp.a'ers kwaad op mij als ik dat zeg. Ook toen ik samen met de delegees een oproep tegen het generatiepact verspreidde aan de deuren van het sp.a-congres in Hasselt, waren nogal wat mandatarissen van de sp.a razend. Nochtans zie ik hoe mensen zich teleurgesteld afwenden van de partij. Onlangs nog had ik een gesprek met een 35-tal delegees in Antwerpen, overwegend hoofddelegees uit de bedrijven. Ik sprak hen over de Europese grondwet en de link met het generatiepact. Welnu, ook bij die

delegees leefde zeer sterk de idee dat er nood is aan iets nieuws. Binnenkort zal er opnieuw een vergadering komen met die delegees. Die mensen kijken dus echt in de richting van wat anders. Men wil een duidelijk alternatief, links van de sp.a, gericht op de arbeiders.

Denk jijzelf dat de tijd rijp is voor zo'n politiek alternatief?

Jef Sleeckx: Kijk, je groeit naar iets nieuws toe, je springt er niet naartoe. Dat is altijd mijn verwijt geweest aan klein-links, hoewel ik best vele vrienden heb bij klein-links hoor. De klein-linkse partijen staan te ver voor de massa's en zeggen allerhande dingen waar de mensen niet vatbaar voor zijn. Mijn bedoeling is het net om heel nauw aan te sluiten bij de mensen. Tijdens die debatten vragen mensen mij wel eens "Jef, stel eens een programma voor". Maar het is niet aan mij om een programma voor te stellen. Indien er een programma uit de bus komt, dan moet het komen vanuit de groep, vanuit de discussies. Het is niet Jef Sleeckx maar ook niet klein-links die moeten zeggen wat er moet gebeuren. Neen, het zijn de delegees en de anderen die vanuit hun ervaringen en discussies de richting moeten aangeven. En ik voel aan dat het leeft. De jongste maanden ben ik bijna dagelijks overal te lande gaan spreken. En ook mensen van het ACV benaderen mij. Hier in de streek heb ik altijd geprobeerd de parlementair te zijn van gans de arbeidende bevolking en de vierde wereld. Zonder de steun van ACV-mensen had ik nooit zoveel stemmen kunnen halen. Mocht er dus een nieuwe beweging ontstaan is het van groot belang dat ook ACV'ers en mensen vanuit christelijke hoek eraan zouden kunnen meewerken.

Ik stel mensen de volgende eenvoudige vraag: "Wie wil er nog iets doen voor de ander zonder er zelf voordeel uit te halen?". Heel het politiek bedrijf vandaag is immers enkel nog gebaseerd op carriërisme. Dat was ook al de aanpak toen we in de jaren 90 de "Beweging van mensen van goede wil" hebben opgericht. Ik zeg nooit dat we antikapitalistisch zijn of acties willen voeren tegen het kapitaal. Neen, wij *doen* acties die ingaan tegen het kapitalisme. We verkopen dus geen grote discours, we *doen* het gewoon. Met de "Beweging van mensen van goede wil" hebben we bijvoorbeeld een kankerfonds opgericht voor hulpbehoevende patiënten. Via dokters en sociale werkers komen we aan de weet welke patiënten moeite hebben om hun medische kosten te kunnen betalen. We brengen die mensen een bezoek en betalen hun rekeningen. Uiteraard moet je daarvoor acties ondernemen. Dus organiseren we bijvoorbeeld jaarlijks een grote brunch in Mol. Welnu, ontzettend veel mensen zijn bereid om daar vrijwillig

Ik denk dat er een alternatief moet komen, dat zich oriënteert op de werkende mensen en de sukkelaars.

Sleeckx: "De strijd tegen het generatiepact vormde een sleutelmoment, een moment waarop de basis de politiek in handen wil nemen."

het beste van zichzelf te geven, gezien ze weten dat het om echte solidariteit gaat, zonder dat wie dan ook er zelf voordeel uit haalt. Ikzelf haal er trouwens ook geen voordeel uit. Op 69 jaar heb je immers niet meer de grote ambities. Daarnaast hebben we ook een aantal projecten rond internationale solidariteit; met Nicaragua, Cuba en Kosovo. Kleine projecten die mensen bewust maken. Toen ik burgemeester kon worden van Mol, heb ik dat bijvoorbeeld geweigerd. Ik ben voor tewerkstelling, ik ga dus zelf geen twee jobs combineren. Alles wat ik zeg, probeer ik ook te doen. Het woord is zo ontkracht dat niemand nog het woord gelooft. Vandaar dat ik nooit zeg dat ik antikapitalist ben, maar ik probeer antikapitalistische acties te doen. Ik vind dat klein-links nodig is. Maar jullie zeggen te vaak dingen die geen aansluiting vinden bij de mensen.

Loop je dan met concrete plannen rond om een nieuwe politieke beweging op te richten?

Jef Sleeckx: Mijn grote gebetenheid is extreem-rechts. Ik wil mij met de beperkte mogelijkheden waarover ik beschik volledig inzetten om mee extreem-rechts af te blokken. Dat is mijn motivatie. Dat is waarom ik zo vaak overal ga spreken om dan 's avonds laat met de laatste trein terug thuis te komen. En als blijkt dat wij door met een nieuwe politieke beweging te starten enkele procenten zouden kunnen inpikken van extreem-rechts, dan start ik ermee. Het uitgangspunt moet wel blijven dat het de groep is, de arbeiders zelf, die de koers bepalen.

Ik was aanwezig in Antwerpen, toen Johan Vande Lanotte het generatiepact kwam verdedigen. Nadat hij klaar was met zijn uitleg heb ik meteen mijn hand omhoog gestoken. Ik wilde wel iets zeggen,

maar niet vanuit de zaal. Ik ben dan naar de micro gestapt en heb duidelijk gezegd dat de sp.a de mensen schrik aanjaagt. Ik baseer me daarbij volledig op de studie van de commissie vergrijzing. Die studie stelt het als volgt: op dit ogenblik is er 2,5 miljard euro in reserve. Vandaag stelt het probleem van de vergrijzing zich nog niet, maar tegen 2030 heb je negen miljard euro extra nodig voor de sociale zekerheid. Op dit ogenblik bedraagt ons BBP ongeveer 250 miljard euro. Als je uitgaat van een groei van 1,5 procent, krijgen we dus een groei van ongeveer 112 miljard euro erbij tegen 2030, ongeveer 45%. Nu is mijn vraag, kan je van die 112 miljard geen negen miljard afnemen voor de sociale zekerheid? Want de loonmassa bedroeg in 1980 60 procent van het BBP en is nu gezakt tot 52 procent. Komt daar nog eens bij dat de overheid toen zes procent bijpaste aan de sociale zekerheid en vandaag nog slechts twee procent. Je hebt dus alle mogelijkheden om het hoofd te bieden aan de vergrijzing. Bovendien heb ik tijdens die avond in Antwerpen ook gesproken over het innen van de belastingen. Elke belastingencontroleur die men aanstelt brengt ongeveer 500.000 euro op voor de overheid. En toch neemt men praktisch geen mensen aan. Bovendien zou een belasting op de vermogens van nauwelijks een procent miljarden in het laatje brengen. Tachtig procent van de vermogens zit in vastgoed. Kom dus niet af met het argument van de kapitaalvlucht. Je kan je huis niet op je rug nemen en gaan lopen! Laten we de mensen dus geen schrik aanjagen. We kunnen de vergrijzing aan, er is alleen politieke moed voor nodig. Uiteraard was Johan Vande Lanotte daar niet tevreden mee. Maar ik hem gezegd dat hij niet begrijpt dat het brugpensioen een symbool geworden is voor mensen die het gevoel hebben meer en meer uitgeperst te worden door de economie. Mensen moeten steeds harder werken. Nu moeten ze ook

Ik vind dat klein links nodig is. Maar jullie zeggen te vaak dingen waar de mensen niet vatbaar voor zijn.

nog langer werken. En de volgende stap is dat ze er minder mee zullen verdienen, want ook de ancienniteitsbarema's staan op de helling. De sp.a-top zou dus beter wat meer luisteren naar de buik van de beweging. Maar het probleem is dat de socialisten niet meer aanwezig zijn in de probleemwijken. Wij zijn daar niet meer, sterker nog, we hebben zelfs schrik gekregen van ons natuurlijk publiek. Zo maken we het VB mee groot. Na mij nam een dokwerker het woord. Die gaf mij, in sappig Antwerps, gelijk. En tot Vande Lanotte zei hij: "Als gij niet weet wat een zwaar beroep is, Johan, kom dan maar eens een week bij ons werken, dan weet ge het meteen". Met andere woorden, het werd een vrij woelige avond en Johan is daar moeten afdruipe.

Hoe verklaar je dat de sp.a zo naar rechts is opgeschoven?

Jef Sleeckx: Op goede dag stelde Steve Stevaert in het partijbureau dat we in de toekomst niet veel meer te maken zouden hebben met 'miserialisme'. Oei, dacht ik bij mezelf, anderhalf miljoen mensen die rond het levensminimum zitten, al die

andere mensen die minder dan 50.000 frank per maand verdienen terwijl ze 20.000 frank moeten uitgeven aan wonen... dat is een pak volk hoor! Maar de sp.a-top stelt dus vast dat de partij al een groot deel van het werkvolk verloren is aan extreem-rechts. Daarom kiest ze ervoor om dan maar in diezelfde vijver in het centrum te gaan vissen, daar waar de partijen elkaar staan te verdringen. Dat is de reden van die verrechting: zij zijn een deel van hun achterban kwijt aan het VB en voelen dat ze die niet meer kunnen terugwinnen, omdat ze geen duidelijke stellingen meer innemen. Dat is ook de reden waarom men mij indertijd nog gesmeekt heeft om terug op te komen. Niet om mijn gezicht hoor, maar voor mijn stemmen... Ik heb geweigerd omdat het niet langer overeenstemde met mijn geweten. Naar het einde toe verloor ik quasi elke discussie in het partijbureau. Op den duur vraag je je af wat je daar dan nog doet. De macht in de partij komt steeds meer te liggen bij enkele mensen. Ik meen dat Johan Vande Lanotte nu het wekelijks partijbureau heeft vervangen door een tweeweekelijkse vergadering. Met vijf, zes mensen bedisselen zij dus alles. Zij stellen dus ook de lijsten samen. Dat maakt dat parlementsleden schrik krijgen om hun mond nog open te doen. Indien zij zich nochtans zouden

Jef Sleeckx: "Aanvankelijk was ik tevreden dat er een grondwet was voor Europa. Pas toen ik zag wat er in Frankrijk en Nederland gebeurde ben ik me serieuze vragen gaan stellen en heb ik besloten het initiatief van George Debunne (foto) mee te ondersteunen."

inspannen om een echte basis achter zich op te bouwen, dan zouden ze ook niet zomaar aan de kant kunnen gezet worden. Maar helaas stel ik vast dat heel wat parlementairen vandaag niet aan politiek doen vanuit een ideologische motivatie maar louter vanuit carrièrisme. De partij dient dus in de eerste plaats om een carrière op te bouwen. Een tijd geleden dacht ik er zelfs aan om een artikel te schrijven over de kasteelheren van de sp.a. Die wonen in grote huizen, in grote villa's en hebben dus geen enkele voeling meer met de gewone mensen. Bij recente verkiezingen vroeg Patrick Marevoet (sp.a en ACOD) me om mee campagne voor hem te voeren in Borgerhout. Ik wilde dat graag, zeker in Borgerhout. Die dag stonden we daar op een markt verkiezingsmateriaal te verspreiden. Doordat het begon te regenen besloten we te schuilen in een café. Daar begon onmiddellijk een man tegen mij te tieren: "Ha Sleecx, gij met uw vreemdelingen, ik stem toch voor het Vlaams Blok". Ik zeg tegen die man: "Gij, gij moet zeker voor het Blok stemmen... Maar als ge volgend jaar geen dop meer krijgt van het Blok moet ge ook niet meer bij Sleecx afkomen, want ik stamp u buiten". En ik kan ook hard roepen hoor. Die mannen waren natuurlijk verschoten en we zijn verder beginnen te discussiëren. Maar je kan natuurlijk pas discussiëren met zo'n mensen als je zelf maar één job uitoefent. Hoe zou je met werklozen kunnen praten als je zelf drie jobs tegelijk doet? Ga maar eens met een dakloze discussiëren als je zelf in een kasteel woont. Dat gaat dus niet. En die mannen in dat café zeiden me dat ze nog maar weinig politiciërs zagen in de probleemwijken. Je natuurlijk sterk in je schoenen staan om daar naartoe te gaan. Een beetje later zagen we een sp.a-schepen voorbij komen met een team promomeisjes die hij ingehuurd had. Wat een illustratie van het probleem. Men valt niet meer terug op de basis maar huurt wat mooie meisjes in om materiaal te verdelen. Er is een aliënering tussen de basis en de top.

Ik denk dus dat er een alternatief moet komen, dat zich duidelijk oriënteert op de werkende mensen en de sukkelaars. En als dat nodig is zal ik daaraan meewerken, ik denk dat de tijd rijp is. Als we het nu niet opbouwen dan zal het VB blijven groeien.

Samen met George Debunne en Lode Van Outrive voerde je campagne voor een democratisch, maatschappelijk debat over de Europese grondwet. Hoe is dat afgelopen?

Jef Sleecx: Samen met een heleboel vrijwilligers hebben we 15000 handtekeningen opgehaald om dat verzoekschrift aan het Vlaams Parlement kracht bij te zetten. We zijn dus de boer opgetrokken. Ook Herman Michiel speelde daarbij een belangrijke rol. Het is eigenlijk Herman die me enorm heeft gevoed, gezien ik voordien niet zo veel wist over die grondwet. Aanvankelijk was ik zelfs tevreden dat er een grondwet was. Een bevolking van 450 miljoen heeft immers een grondwet nodig om efficiënt te

kunnen besturen. Ik vroeg me van in het begin wel af waarom er niet gekozen werd voor een constituante, maar dat nam ik er nog bij. Tot ik hoorde wat er in Frankrijk en Nederland gebeurde, bij de referenda. Daarom heb ik op vraag van George Debunne dat verzoekschrift mee ondertekend. Tijdens de campagne rond dat verzoekschrift heb ik met honderden mensen gepraat. Opvallend was hoe weinig de mensen eigenlijk afweten van die grondwet. Vandaar dat wij in het verzoekschrift stelden dat er een maatschappelijk debat moet komen over die grondwet, met pro's en contra's. Als die pro's en contra's ook goed zouden aan bod komen op tv en in de kranten, dan zou de bevolking zich veel beter een mening kunnen vormen. Gezien we 15.000 handtekeningen ophaalden, moesten we gehoord worden in het Vlaams Parlement. Ik ben dus het verzoekschrift gaan verdedigen tijdens een zitting van de commissie Buitenlandse Aangelegenheden. Ik kwam tot de onthutsende vaststelling dat zelfs de parlementsleden weinig geïnformeerd zijn over die zaak. Toen bleek dat ze eigenlijk weinig te vertellen hadden, heb ik hen, met de grondwet in de hand, enkele vragen gesteld. Hebben jullie dit boek gelezen? Vinden jullie dat een grondwet leesbaar moet zijn of niet? Vinden jullie dat een grondwet het spel mag vastleggen en dus niet enkel de spelregels? Vinden jullie het normaal dat een grondwet het neoliberalisme predikt, terwijl hij toch niet vooringenomen zou mogen zijn? Vinden jullie dat een grondwet niet herzien zou mogen worden, tenzij met dubbele unanimitéit? Vinden jullie het normaal dat de wetgevende en de uitvoerende macht in dezelfde handen zijn? Is het normaal dat het Europees Parlement geen eigen wetgevende initiatieven kan nemen? Nu goed, we gaan de goedkeuring van die grondwet niet kunnen tegenhouden, maar we hebben op zijn minst roet in het eten gegooid. ■

Algemene staking, een betoging met meer dan 100.000 mensen, verschillende actiedagen: het bleek niet te volstaan om het generatiepact tegen te houden. De wil en de actiebereidheid aan de basis ontbraken nochtans niet. Het is niet langer gewoon tragisch, maar simpelweg misdadig: het zijn zij die de leiding van de georganiseerde arbeidersbeweging uitmaken of -maakten, die overstag zijn gegaan. De sociaal-democratie stond al van bij het prille begin aan de verkeerde kant van de barricade, de vakbondsbureaucratie bleek de eenzaamheid aan de goeie kant niet aan te kunnen. DOOR M. LIEVENS

Dit was slechts een BEGIN

GENERATIES GEPAKT IN HET PARLEMENT

150 leden telt het federale parlement. Van die 150 stemden slechts vier (4!) ecologisten op 15 december tegen het generatiepact. VB, CDH en CD&V/NV-A onthielden zich. Volgens de christen-democraten ging het pact niet ver genoeg. Voor wie er nog aan herinnerd moest worden: het was inderdaad Dehaene die met zijn Globaal Plan twaalf jaar geleden een protestgolf op gang bracht waarmee oktober 2005 de vergelijking kan doorstaan. Nostalgie naar de tijd toen de christen-democraten zelf de neoliberale teugels strak in handen hadden?

De sociaal-democraten verdedigden zich cynisch met de stelling dat het in het buitenland nog veel erger is. Volgens de logica van Hans Bonte mag je blijkbaar asociaal zijn, zolang de buitenlandse collega's het nog veel meer zijn.

De meer dan 100.000 betogers waren dus nagenoeg monddood gemaakt in het parlement. Het VBO werd op zijn wenken bediend, iets minder dan het misschien had gewenst, maar toch. Langer werken ligt in het verschiet, zoals de Europese Unie dat wil, zoals de patrouns dat willen. Freya Van Den Bossche mag nog zoveel hippe fuiven organiseren als ze wil, Di Rupo mag zijn mooiste smile opzetten: langer werken, terwijl er 600.000 werklozen zijn, dat is de politiek die deze heren en dames voeren, en dat hebben we nu wel geweten.

VAKBONDEN LANDEN

28 oktober was het hoogtepunt van de strijdgolf. Tegenover de 100.000 betogers was de regering wel verplicht het over een andere boeg te gooien. Gedaan met het frontale offensief tegen het ABVV: er viel te onderhandelen over de uitvoeringsmodaliteiten. De vakbondstop ging, ondanks wat verbaal gegrom, *de facto* in op die pseudo-uitgestoken hand. 28 oktober had nochtans een opening geforceerd: min of meer onverwacht, zoals elk echt evenement behoort te zijn, kregen we even een perspectief op iets anders, op een andere politiek, op een andere koers die de basis aan de vakbondsleding kon opleggen. Een nachtmerrie voor bureaucraten: "die dromen er immers

van het evenement in hun greep te houden".

Het ijzer moet gesmeden worden als het heet is, politiek is een kwestie van het juiste initiatief op het juiste

moment, van het aangrijpen van het evenement als dat zich voordoet. Het wachten op het aangekondigde actieplan van de vakbondstop leek dan ook eindeloos te duren. Veel actie kwam er niet, het plan beperkte zich inderdaad tot wachten. Temporiseren, heet dat in het jargon. Een kans werd gemist, doelbewust

bijna. Naar aanleiding van 28 oktober hadden de vakbonden hun eisen al afgezwakt. De aandachtige observator kon een capitulatie voorspellen. Cortebeek was opnieuw het duidelijkst. Hij heeft het lesje van 7 oktober maar half geleerd. In zijn edi-

**100.000 mensen
krijgen als enig
perspectief wat
rommelen in de
marge.**

NIEUWE UITDAGINGEN WACHTEN

De rode en groene oktober kreeg geen echt vervolg. Het generatiepact is er, de vakbondstop heeft de strijdbijl begraven. Voor duizenden vakbondsmilitanten die aan de basis het initiatief namen, is dit zeker een ontgoocheling. Voor velen waren de oktoberacties een echte vuurdoop: de betrokkenheid van jongeren, die niet het gewicht van voorbije nederlagen torsen, was opvallend.

Er zat meer in, beseffen velen. De kans om opnieuw in actie te komen, ligt echter in het verschiet. Guy Quaden, voorzitter van de nationale bank, noemde begin december het generatiepact "een stap in de goede richting". "Maar het zal niet volstaan om de Belgische economie voort te

toriaal voor de Visie van 28 oktober zelf schreef de ACV-topman al over het heuglijke nieuws dat er onderhandeld zou kunnen worden over de uitvoeringsmodaliteiten. Punt. 100.000 mensen krijgen als enig perspectief wat rommelen in de marge.

De informatiedag op 25 november bleek niet meer dan een zoethoudertje. Jawel, de bereidheid tot actie bleek nog steeds levendig aan de basis. Aan perspectieven ontbrak het echter volledig: het voorgestelde actieplan was een echte landingsstrategie. Nochtans bleef men warm en koud tegelijk blazen. In een standpunt van de ACV- en ABVV vrouwen werd aangeklaagd dat meer dan 71 % van de vrouwen de toegang tot het brugpensioen zou worden ontzegd, omdat zij vaker deeltijds werken (43 % van de vrouwen, tegenover 7 % van de mannen), en dat in de loopbaanvereiste van het generatiepact die deeltijdse arbeid niet wordt gelijkgesteld met een gewone loopbaan. Het generatiepact bleef 'op vele punten onaanvaardbaar', liet de ABVV-top weten op 13 december. Toch kwamen er geen echte acties meer.

"Er waren wel degelijk een aantal verbeteringen doorgevoerd aan de regeringsmaatregelen". Er zou "onvoldoende draagvlak" geweest zijn voor acties. Zo klonk het bij de top van het ACV en het ABVV. Met

uitzondering van een aantal centrales en regio's, ging de top van beide vakbonden op de rem staan. Bang om de regering te laten vallen? Die had alleszins geen schroom om de vakbonden de wind uit de zeilen te halen. Was het niet door de frontale confrontatie aan te gaan, dan toch door verdeeldheid te creëren, of het sterkste verzet te pogen te neutraliseren (b.v. via de toegifte aan de metaalsector voor de verlenging van bestaande cao's).

helpen". 'Voorthelpen', dat betekent voor Guy Quaden meedoen in de neerwaartse spiraal van loonmatigingen, zodat ons land niet minder cadeaus geeft aan de grote bedrijven dan de buurlanden dat doen. Hij kondigde de noodzaak van een 'concurrentiepact' aan. Het is duidelijk: na de generale repetitie van oktober moeten we maken dat we opnieuw klaarstaan, en lessen trekken uit de episode rond het generatiepact! ■

¹ Bensaid, Daniel, *Le pari mélancholique*, Fayard, 1997, p. 79.

Het neoliberal bedrog!

De vergrijzing dreigt, de sociale zekerheid schijnt niet meer betaalbaar te zijn, we moeten flexibeler werken en de lonen matigen. Wat is er van aan?

Het boek 'Het neoliberal bedrog' schetst het debat, doorpikt een aantal mythes en bespreekt een aantal alternatieven. Een must voor iedereen die de achtergronden van het generatiepact wil begrijpen en op zoek wil naar een andere koers!

Het neoliberal bedrog, te bestellen voor slechts 7 euro (verzendingskosten inbegrepen): SAP, Plantinstraat 20, 1070

Brussel, 0485/087720, info@sap-pos.org.

Overname pensioenfonds nieuw cadeau voor de haven ?

De federale regering laat een begerig oog vallen op het pensioenfonds van het autonoom stedelijk havenbedrijf Antwerpen. Dat pensioenfonds bevat zo'n 236 miljoen euro (bijna 10 miljard frank). Leuk om er de volgende begroting mee op te fleuren, vindt begrotingsminister Freya Vandenbosche. Tegenover dit bedrag staat wel het feit dat er... pensioenen mee betaald moeten worden. Daarom echter niet getreurd, want de Staat belooft plechtig die pensioenlasten voor zich te zullen nemen. Wat meteen het stedelijk havenbedrijf erg blij maakt, want dan zijn zij verlost van hun sociaal passief. Iedereen blij en gelukkig, dus ? DOOR

PETER VELTMANS

VOORWAARDEN

Niet helemaal. Want toen het Antwerpse havenbedrijf in 1994 een autonoom statuut kreeg, werden er een aantal voorwaarden vastgelegd. Samengevat kwamen die voorwaarden erop neer dat (a) het stedelijk havenbedrijf zelf de last van de pensioenen (het sociaal passief) zou dragen, (b) in ruil waarvoor het stedelijk havenbedrijf niet verder diende bij te dragen in de aflossing van de (grotendeels voor de haven aangegane) stadsschuld en (c) dat het stedelijk havenbedrijf bij wijze van dividend enkel een jaarlijkse, forfaitaire beheersvergoeding van 750 miljoen frank (18,60 miljoen euro) aan de stad-aandeelhouder zou uitbetalen.

CONCURRENTIE EN SOCIAAL PASSIEF

Enige tijd later werd die laatste verplichting alweer opgeheven. Sindsdien draagt de (winstgevende) haven buiten de gewone, normale belastingen, niks meer bij aan de (financieel noodlijdende) stad. Om dit te verantwoorden verwees het stedelijk havenbedrijf steeds weer naar "de internationale concurrentiepositie" én... naar het 'sociaal passief'.

DISCUSSIE ?

Dat tweede argument vervalt nu, aangezien de Staat deze last overneemt. Je zou dan ook kunnen verwachten dat het stadsbestuur de hele beheersovereenkomst nu opnieuw ter discussie zou stellen, met de bedoeling hetzij een bijdrage van het havenbedrijf in de afbetaling van de schuldenlast te bekomen, hetzij opnieuw een redelijk dividend te verkrijgen. Laten we daar echter maar niet teveel op hopen. Het stadsbestuur - dat volledig denkt in neoliberale termen ! - is duidelijk niet van plan "het de haven moeilijk te maken". Evenmin zal de VB-oppositie hier trouwens een punt van maken. Ze zijn sterk vertegenwoordigd in de raad van beheer van het stedelijk havenbedrijf, waar ze vooral uitblinken als grote vrienden van het havenpatronaat. Ook de media gaan aan dit alles grotendeels stilzwijgend voorbij. Wellicht omdat het minder smeugig klinkt dan één of ander (in wezen pietluttig) VISA-schandaal ?

GROVE ONRECHTVAARDIGHEID

Tenzij de sociale bewegingen van Antwerpen dit op één of andere manier aan de kaak stellen, lijkt het er dus sterk op dat de grove onrechtvaardigheid van een rijke haven die niet solidair wil zijn met de stad, haar armlastige aandeelhouder. En dat terwijl die stad meer en meer geconfronteerd wordt met de groeiende noden en verzuchtingen van verarmende bevolkingsgroepen. Een schande is het, maar Freya Vandenbosche zal er ongetwijfeld goeie punten voor krijgen van haar Europese collega's.■

Hugo Chavez

...op bezoek bij de LCR!

In oktober 2005 was Hugo Chavez, de linkse president van Venezuela, op officieel bezoek in Parijs. Hij maakte van de gelegenheid gebruik om ook een delegatie van de LCR, de Franse zusterorganisatie van de SAP, te ontmoeten. Hij sprak er onder andere met woordvoerder **Olivier Besancenot** (foto), die hem zijn laatste boek meegaf. Chavez beloofde het te laten vertalen en in Venezuela in circulatie te brengen. (foto: Rouge)

Op zaterdag 17 december namen zo'n 150 mensen deel aan het afscheidsfeest voor Jos Geudens in Antwerpen. Jos was gedurende méér dan 30 jaar één van de publieke gezichten en drijvende krachten achter de Antwerpse SAP. Hij verhuist nu naar Mombassa, in Kenia, waar hij samen met zijn vrouw zal wonen en ongetwijfeld nog heel wat activiteiten zal ontwikkelen. Jos neemt afscheid op een hoogtepunt: de jongste periode was hij immers de inspirator van het comité Basta, dat de strijd aanbindt met de jacht op mensen zonder papieren. Basta wist een breed debat te genereren over het zogenaamde Veiligheidsplan van de Antwerpse coalitie en de jacht op mensen zonder papieren bij controles op het openbaar vervoer. In een toespraak stelde Jos voor om nu werk te maken van een brede sociale mobilisatie in september in Antwerpen om zo opnieuw de druk vanuit het linkse en progressieve kamp op te drijven. De Antwerpse linkerzijde en de SAP zullen Jos Geudens missen!

EUROPEES RADICAAL LINKS ...EN DE VERKIEZINGEN

Naar aanleiding van de strijd tegen het generatiepact werd in België hier en daar de noodzaak geopperd van een nieuwe partij ter linkerkant, die de belangen van de werkende mensen echt verdedigt. Dit is geen geïsoleerd debat in de Europese context. In nagenoeg alle West-Europese landen ontstonden de laatste jaren nieuwe linkse formaties, als gevolg van de sociaal-liberale politiek van de sociaal-democratische partijen en het wegvallen van het stalinisme. Binnen die Europese radicale linkerkant woedt uiteraard een strategisch debat over hoe die partijen te vormen, op te bouwen en te verbreden.

In deze debatrubriek gaan we in op het debat dat een tijdje geleden werd gevoerd tussen Alex Callinicos en François Sabado. Alex Callinicos is lid van de leiding van de Britse Socialist Workers Party (SWP) en van de Internationale Socialistische Tendens (IST). **François Sabado is lid van de leiding van de Ligue Communiste Révolutionnaire (LCR), Franse afdeling van de Vierde Internationale en is ook lid van het uitvoerend bureau van de Vierde.**

Alex Callinicos. Sinds 1999 hebben zich in Europa een hele reeks sociale en politieke bewegingen ontwikkeld: de antikapitalistische beweging met een hele reeks betogingen en de Europese Sociale Fora, de groei van een massale oppositiebeweging tegen de "oorlog tegen het terrorisme". In vele landen behaalt de radicale linkerkant in 2004 nochtans minder stemmen in het Europees parlement dan in 1999. Die verkiezingen bevestigen nogmaals dat er een hele ingewikkelde, gecombineerde en onrechtstreekse band bestaat tussen sociale en politieke strijd enerzijds en het verkiezingsproces anderzijds.

Er zijn grosso modo drie verschillende politieke modellen waarop de radicale linkerkant beroep heeft gedaan in de verkiezingen. In Frankrijk trokken Lutte Ouvrière en de LCR, twee openlijk revolutionaire organisaties, allebei naar de verkiezingen. Maar dat verhuult niet dat er serieuze politieke verschillen bestaan tussen beide organisaties. LO heeft een praktijk van partij-opbouw die gebaseerd is op een methodisch werk in geselecteerde arbeidsplaatsen met fabrieksbulletins. De LCR is veel mobieler. De LCR-militanten zijn betrokken bij een zeer brede waaier van politieke initiatieven en bewegingen. De Ligue is bijvoorbeeld betrokken bij de opbouw van een antikapitalistische beweging in Europa, iets wat LO misprijzend beschouwt als kleinburgerlijk en utopisch. Het is dan ook niet verwonderlijk dat verkiezingsakkoorden tussen beide organisaties heel voorzichtig en punt per punt onderhandeld worden.

Het tweede model is dat van de Scottish Socialist Party SSP, die zich als een afzonderlijke politieke stroming heeft gekristalliseerd na de grote revolutie tegen de Poll Tax begin jaren 90. De groeiende afkeer van de werkende klasse ten aanzien van New Labour maakte dat de SSP zes zetels heeft kunnen behalen bij de verkiezingen in 2003. Vandaag is de SSP een partij in het parlement met een breed platform dat toch socialistisch is en dat van heel nabij gecontroleerd wordt door de extreem-linkse groep die de SSP heeft opgericht.

Het model van RESPECT is nog anders. Het is een pluralistische coalitie, eerder dan een unitaire partij en het programma van RESPECT is niet expliciet revolutionair-socialistisch. Het is eerder een beperkt platform tegen de oorlog, tegen het neoliberalisme, tegen racisme en sexismen. Respect verzamelt een veelheid aan politieke krachten. De drie voornaamste zijn: de Socialist Workers Party SWP, onafhankelijke groepen en individuen van extreem-links, en progressieve moslimleiders. De conjunctuur die Respect heeft voortgebracht ligt voornamelijk in de crisis van Labour van Tony Blair en de totale, permanente oorlog van de regering Bush. De anti-oorlogsbeweging in Groot-Brittannië en de leidende rol die de SWP daarin gespeeld heeft, maakte de kwestie van een geloofwaardig politiek alternatief voor New Labour van Blair heel dringend. Maar het is merkwaardig hoe Labour standhoudt en haar interne cohesie heeft kunnen bewaren met de invasie van Irak als grote test. De reden waarom

“Met Respect kunnen we een aantrekkelijke linkse pool creëren en erbinnen tegelijk een revolutionaire linkerkant uitbouwen”

Tony Blair de rebelle van 139 parlementsleden heeft kunnen overleven is enkel te wijten aan het feit dat de meeste van de parlementsleden die tegen de oorlog stemden toch wensten dat hun partij blijft voortleven.

Het is de anti-oorlogsbeweging die ons toeliet uit de impasse te geraken. De oorlog heeft Labour niet verdeeld, maar heeft wel geleid tot nieuwe organisatievormen en gemeenschappelijke acties in de vorm van de Stop the War Coalitie (StWC). Vier belangrijke krachten hebben zich rond Respect gevormd: een eerste kracht rond de persoon van George Galloway; zij waren bereid te breken met hun oude arbeidersorganisatie. De tweede kracht is extreem-links, dat niet verblind was door het sectarisme: de SWP, maar ook individuen zoals de bekende cineast Ken Loach. De derde kracht is een reeks militanten en intellectuelen van "ethnische gemeenschappen", voornamelijk moslims, maar ook Turkse en Koerdische organisaties. En tenslotte een niet te verwaarlozen aantal vakbondsmensen. Het huidige platform van Respect is geen socialistisch programma en zeker geen revolutionair. Het is een anti-oorlogsmanifest. Het concentreert zich op kwesties zoals de oorlog, het neoliberalisme, het

“De nieuwe partij moet een dynamiek creëren die het kader van de huidige revolutionaire organisatie ver overschrijdt”

racisme en sexismen. Dat zijn vraagstukken die door de verschillende Europese Sociale Fora werden aangekaart. De brede ideologie van Respect is in feite die van de anti-kapitalistische beweging zoals ze zich ontwikkeld heeft in Europa, meer bepaald sinds Genua en die een veelheid aan politieke stromingen in zich verenigt (reformisten, socialisten, autonomisten, enz.).

De sectairen verwijten aan Respect dat ze "reactionaire islamitische integristen" heeft aangetrokken. Wij menen nochtans dat we de steun moeten winnen van een arbeidersklasse die vooral in de grote steden heel verscheiden is in kleur, nationale oorsprong en religieuze overtuiging. In één generatie tijd hebben de demografische evolutie, de imperialistische politiek in het Midden-Oosten en het racisme geleid tot de opkomst van een stedelijke werkende klasse van moslimoorsprong die zich terecht het doelwit voelt van de "oorlog tegen het terrorisme". Deze laag niet proberen te betrekken in een brede anti-oorlogsbeweging, voornamelijk geleid door de seculiere radikale linkerkant, hun progressieve elementen niet proberen te betrekken in een politiek project dat voorziet in de oplossing van hun problemen via een unitaire strijd tegen het kapitalisme en imperialisme, dat niet doen, zou een verraad betekenen ten aanzien van onze revolutionaire plicht. Die plicht is, zoals Lenin in "Wat te doen" stelt, de verdedigers te zijn van de onderdrukten. Wat in de praktijk de "moslimkwestie" is geworden, is een test voor revolutionairen; een test zich te verbinden met de

arbeidersklasse zoals ze is en niet zoals ze 30 jaar geleden was of zoals we het in de boekskes gelezen hebben.

De structuur van Respect heeft het grote voordeel dat we twee zaken tegelijkertijd kunnen realiseren: van de radicale linkerkant een aantrekkelijke pool maken op het Britse politieke toneel en binnen Respect een sterke revolutionaire linkerkant uitbouwen.

François Sabado.

De situatie in Europa wordt gekenmerkt door een brutaal nieuw liberaal offensief. Na het "Thatcherisme" van de jaren 80 in Groot-

Britannië, kennen we nu een nieuwe neoliberale golf die de sociale verwoevingen van na de oorlog probeert te vernietigen. De radicaliteit van deze kapitalistische aanvallen is het gevolg van een grotere inter-imperialistische concurrentie in het kader van de huidige fase van de mondialisering. De Europese burgerij zoekt een grotere manoeuvreerruimte tegenover de USA en de Aziatische grootmachten. Dat schept nieuwe sociale en politieke spanningen. Dat schept ook elementen van een politieke crisis: crisis van de politieke vertegenwoordiging met een grote onthouding bij de verkiezingen in de meeste landen. Een antikapitalistische politieke oriëntatie verloopt via de tactiek van het eenheidsfront van de werkende bevolking en haar organisaties. Dat gebeurt via de sociale mobilisaties, de anti-oorlogsbeweging of de andersglobalistische beweging. Deze tactiek van eenheidsfront moet gepaard gaan met de verdediging van een antikapitalistisch programma, wat wij in Frankrijk noemen: een sociaal en democratisch noodplan ten dienste van de werkende mensen. In tegenstelling tot wat A. Callinicos stelt, zijn onze verkiezingscampagnes niet "openlijk revolutionair-socialistisch". Neen, wij kiezen enkele sleutelementen uit het overgangsprogramma: voor het verbod op collectieve ontslagen, hogere lonen, verdediging van de openbare diensten en democratische vrijheden. En we leggen uit dat deze onmiddellijke en antikapitalistische eisen slechts kunnen verwezenlijkt worden

door een sociale mobilisatie en een regering die breekt met de burgerij, een regering van de werkende mensen.

Heel de internationale radicale linkerkant debatteert over de volgende kwestie: moet men ja dan nee deelnemen aan of steun betuigen aan regeringen die door het sociaal-liberalisme gedomineerd worden? Het antwoord van de PT in Brazilië met Lula of van Rifondazione comunista in Italië of van de communistische partijen van de Europese linkerkant op deze vraag luidt "ja". Wij menen echter dat dit een zware vergissing is. Heel de ervaring uit het verleden leert ons dat. Dat type van regeringsdeelname maakt de belangen van de arbeidersbeweging ondergeschikt aan de belangen van de heersende klasse.

NAAR EEN NIEUWE PARTIJ: HOE?

Eenheidsfront en antikapitalistisch programma zijn de twee fundamentele steunpilaren van de opbouw van een nieuwe antikapitalistische kracht. De as van een nieuwe partij zal waarschijnlijk buiten de traditionele oude organisaties vallen. Haar sociale en politieke basis zal steunen op nieuwe generaties, nieuwe strijdervaring en sociale bewegingen. Ze zal de rode draad opnemen van revoluties van de vorige eeuw, maar ze zal vooral de uitdrukking zijn van een revolutionaire politiek voor de 21ste eeuw. Maar deze nieuwe partij kan niet met een decreet worden opgericht. Ze moet het resultaat zijn van een proces van politieke ervaringen of van het samenvloeien van betekenisvolle krachten die de voorwaarden scheppen voor de reorganisatie van de arbeidersbeweging en de opbouw van een nieuwe partij.

In Schotland is het de specifieke combinatie van de sociale en de nationale kwestie geweest, die geleid heeft tot de SSP. In Portugal is het de samenloop van verschillende politieke stromingen geweest (PC, maoïsten, trotskysten, onafhankelijken) die geleid heeft tot de geboorte van het Links Blok. Revolutionairen moeten dit proces animeren op basis van een "klassenstrijd", maar de nieuwe partij moet een dynamiek creëren die het kader van de huidige revolutionaire organisatie ver overschrijdt. Zonder deze meerwaarde is die nieuwe politieke kracht slechts een projectie van de revolutionaire organisatie of een mantelorganisatie. ■

Minder lasten, minder staat en minder sterke vakbonden, dat zijn de drie ordewoorden die op het economisch congres van het Vlaams Belang naar voren kwamen. Een dag eerder verscheen een oproep van de zogenaamde Warande Groep, Vlaamse toplui uit de economische wereld, die ervoor pleitten in een uitgebreid manifest voor het opsplitsen van de Belgische staatsstructuur. Toeval of niet?!

DOOR FREDERIC LEHEMBRE

Vlaams Belang en Warande Groep: Eén pot nat?

In de synthesesetk tekst van het economisch congres van het Vlaams belang die vooraf al 'uitlekte' wordt het solidarisme opnieuw bovengedaald, al heet dat tegenwoordig "Ondernemend Vlaanderen: welvaart voor iedereen". "Wij zijn van oordeel dat welvaart door werkzame mensen wordt tot stand gebracht in de Vlaamse ondernemingen, ongeacht overigens of ze nu werknemer of werkgever zijn", luidt het. Werknemers en werkgevers hebben dezelfde belangen, waarbij dus de "post-marxistische analyse over de samenleving" mag verdwijnen. Een lectuur van de synthesesetk tekst maakt duidelijk dat het Vlaams Belang hunkert naar een ultraliberaal programma waarin de belangen van de patroons centraal staan, maar dit toch iets strategischer aanpakt. Het patronaal programma wordt voorgesteld als een programma dat in het belang van iedereen is.

Het economisch programma van het Belang bevat geen trendbreuken met het verleden, hoewel rond het congres wel veel heisa werd verkocht. De synthesesetk tekst die voor het congres al aan de pers werd meegedeeld, bevat een inleiding waar meteen wordt benadrukt dat het niet gaat over een sociaal-economisch congres, maar een economisch congres. Haar sociaal programma zou naar eigen zeggen al in de vorige maanden duidelijk moeten zijn naar aanleiding van het verschijnen van enkele brochures. De meest opmerkelijke van die brochures was "Over arbeidsmarkt en vergrijzing" waarbij volgens Verhofstadt het Vlaams

Belang zich linkser zou getoond hebben dan Xavier Verboven omdat het Belang, als dus Verhofstadt, voor het brugpensioen zou pleiten. Dat laatste wordt in de synthesesetk tekst dan ook direct ontkracht, want resoluut wordt geijverd voor een wettelijk pensioen na 40 jaar "loopbaan". Dit laatste is een logica die je ook terugvindt in het Generatiepact. In plaats van een vaste pensioensleeftijd, wordt stilaan meer en meer gefocust op de duur van de carrière.

Het sociaal programma lichten uit het congres wordt door een rare redenering ondersteund. "De ontwik-

keling van een visie op economie systematisch en principieel vermengen met sociaal beleid heeft dus een belangrijk nadeel. Die vermenging geeft immers de verkeerde indruk dat de Belgische sociale structuren worden aanvaard", schrijft Annemans. Het is een wat merkwaardige redenering. Door te zwijgen over het sociale beleid, wil het Vlaams Belang beter aantonen dat economisch gezien Vlaanderen het best onafhankelijk moet zijn. Dat de partij de belangen eerder wil centraal stellen van de ondernemingen ten opzichte van die van de arbeiders ligt waarschijnlijk veel dichter bij de waarheid.

Alleen al verder lezen in de tekst doet de ogen openen. "Het Vlaams Belang kiest bewust voor een gemengd economisch systeem, bestaande uit een sociaal en ecologisch gecorrigeerde private markt-economie" waarbij de staat collectieve diensten aanbiedt, maar wel niet uit het oog verliest dat "aan ondernemingen de zuurstof niet mag ontnomen worden". Want "de concurrentiekracht van ondernemingen is immers van strategisch belang".

Dat ook de anti-vakbondsretoriek de overhand nam doorheen het congres verbaast ons niks. De eisen die het Vlaams Belang stelt, gingen niet alleen radicaal in tegen de voorstellen van de vakbond(en) in de strijd tegen het Generatie-"pact", maar gaan gewoon radicaal in tegen het bestaansrecht van vakbonden in het algemeen. De vakbonden dienen voor de partij rechtspersoonlijkheid te krijgen. Vakbonden moeten inzage geven in hun financiën en boekhouding en mogen zich niet laten beïnvloeden door de partijpolitiek. De vakbonden mogen niet langer instaan voor de uitbetaling van de werkloosheidsuitkeringen. Het recht op staken mag ten slotte niet verhinderen dat werwillige werknemers hun werkplaats betreden. Het is dan ook niet te verwonderen dat de VB-fractie in de Gentse gemeenteraad op maandag 24 oktober een motie indiende dat de openbare weg tijdens stakingen door de lokale politie zou worden vrijgehouden en dat de lokale politie duidelijke en specifieke instructies zou krijgen "teneinde zowel het stakingsrecht als het recht op arbeid te waarborgen".

Een dag voor het economisch congres van het VB lekte tevens ook uit in De Standaard dat een groep Vlaamse "toplui" uit de economische wereld in een uitgebreid manifest pleitten voor het opsplitsen van de Belgische staatsstructuur. Het manifest van de zogenaamde Warande Groep komt er op initiatief van Remi

Vermeiren, gewezen topman van de KBC Groep, één van de grootste financiële instellingen van het land. Die Denkgroep omvat naast Remi Vermeiren (ex-KBC), ook topfiguren uit de ondernemerswereld zoals August Put (ex-HBK), Johan Vandendriessche (KPMG), Herman De Bode (McKinsey), Jaak Stokx (ex-KBC), en Jan Van Doren (Voka). Hun manifest kreeg steun van vijftig andere toplui; Hugo Vandamme (Barco), Marcel Cockaerts (ex-KBC), Lode Campo (oprichter De Warande), René De Feyter (ex-VEV). Verder zijn er architect Jo Crepain, academici als Jef Vuchelen (VUB), Evrard Claessens (UA), Wilfried Dewachter, Bart Maddens en Erik Suy (KU Leuven), en nog enkele andere.

Onafhankelijkheid is de beste oplossing voor iedereen, luidt het. Het overhevelen van bevoegdheden vergt alsmaar moeilijkere onderhandelingen en dus een geleidelijke aanpak helpt niet meer, het maakt zelfs de toestand erger. Brussel zou na de opheffing van België naar analogie van Washington DC een Brusselse Raad hebben, een rechtstreeks verkozen burgemeester en een Hoge Raad met Vlaamse en Waalse vertegenwoordigers. Dat Brussel hoofdstad wordt van Vlaanderen staat buiten kijf, maar voor cultuur- en persoonsgebonden materies kan de Brusselaar kiezen tussen Vlaanderen en Wallonië. Vlaanderen is rechtstreeks lid van Europa, en is groter dan Denemarken, Finland en Ierland. Wallonië is groter dan Letland, Estland en Cyprus. De auteurs zeggen dat kleine en homogene staten momenteel het best presteren in de wereld. Toevallig of niet vind je eenzelfde argumentatie terug een dag later op het economisch congres van het Vlaams Belang. Ook "small" is weer in volgens het Vlaams Belang. Kleinere economieën doen het, want deze kleine economieën zullen omwille van "de homogeniteit en de interne samenhang van de inwoners en het belang dat bedrijfsleven en overheidsbeleid hechten aan innovatie en vrij ondernemerschap" kunnen uitgroeien

De vakbonden dienen voor het VB rechtspersoonlijkheid te krijgen en ze moeten inzage geven in hun financiën en boekhouding.

tot wereldspelers. Daarbij fungeren Estland, Letland, Litouwen, Tsjechië, Taiwan, Singapore, ... tot de voorbeelden. Toevallig of niet dezelfde voorbeelden als de Warande-groep. Dat het VB ook vergeet te vermelden dat Singapore meer aanleunt bij autoritarisme dan bij democratie verwondert ons niet.

Toch ontkent de Warande-groep rond Vermeiren iets met politiek te maken te hebben. Naar eigen zeggen wil men "een gezond debat" over de problematiek zonder dat het in één of ander politiek verdomhoekje wordt geduwd. Een korte blik op de lijst van ondertekenaars doet toch een aantal vragen opwerpen rond die zogenaamde autonomieit. Drie dagen na het verschijnen van het manifest verschijnt het boek van VB-Europarlementsliden Koen Dillen en Philip Claey's "Een brug te ver: Turkije in de Europese Unie". Wie schrijft het voorwoord? Jawel, Eric Suy, één van de ondertekenaars van het Warandemanifest.

Dat de ideeën van de Warande-groep een ruime steun genieten bij heel wat topondernemers en -managers doet ons niet versteld staan. Het is geen toeval dat volgens enquêtes van Trends 52,5 % van de Vlaamse managers het VB in de Vlaamse regering zou willen. Haar belangen zouden er alleszins beter door verdedigd worden. De belangen van de stakers van afgelopen herfst zeker niet.■

De zogenaamde richtlijn Bolkestein die het dienstenverkeer wil liberaliseren in de Europese interne markt, is weer helemaal terug van weggeweest. Dat is toch wel een verrassende ontwikkeling. Na de grote Europese betoging van 19 maart in Brussel, en vooral na de referenda over de Europese Grondwet in Frankrijk en Nederland, heerste de indruk dat het neoliberale offensief in Europa even wat gas zou terugnemen. Niet dus.

DOOR FRANK SLEGGERS

Betogingen in Straatsburg

Na verrassende stemming in Europees Parlement komt verzet weer op gang

De verrassende ontwikkeling kwam er in de commissie "interne markt" van het Europees Parlement. Die commissie besprak een aantal amendementen op het voorstel van de Europese Commissie, om te beslissen welke tekst zij zou voorleggen aan de voltallige zitting van het Europees Parlement. Opdat de richtlijn (Europese wet) wordt aangenomen moeten het Europees Parlement en de Raad (de regeringen) het immers eens worden over een tekst. Het Europees Parlement is momenteel aan zet.

In de aanloop naar deze commissievergadering had de rapporteur, de Duitse sociaal-democrate Evelyne Gebhardt, met andere politieke families een akkoord gesloten over een aantal amendementen die heel wat angels uit het oorspronkelijk voorstel van de Europese Commissie haalden. Die werden echter in de parlementscommissie voor een groot deel van tafel geveegd, en de oorspronkelijke harde neoliberale aanpak van de Europese Commissie gaat nu naar de voltallige zitting van het Europees Parlement in februari. Wat daar gaat gebeuren is moeilijk te voorspellen. Daarna gaat de tekst naar de Raad, die ofwel de tekst van het Europees Parlement goedkeurt, ofwel de tekst met wijzigingen terugstuurt naar het Europees Parlement voor een tweede lezing.

HET BESTREKEN TERREIN

Evelyne Gebhardt had de "diensten van algemeen economisch belang" van het werkingsterrein van de richtlijn uitgesloten. Dit werd door de rechterzijde (liberalen en christendemocraten) in de parlementscommissie verworpen. Deze diensten vallen in de huidige versie dus

opnieuw onder de richtlijn. Wat betekent dit?

Het begrip "openbare dienst" bestaat niet in de juridische orde van de Europese Unie. De Europese verdragen hebben het nergens over openbare diensten. Europa werkt met het begrip "diensten van algemeen belang", hoewel ook dat begrip als zodanig niet voorkomt in de verdragen. Het zijn diensten, georganiseerd door de overheid of door de private sector, die een bijzondere taak van algemeen belang vervullen, en waarvoor in afwijking van het vrije marktprincipe daarom specifieke overheidsmaatregelen aanvaard worden (regulering, subsidiëring, inrichting als openbare dienst, ...). Met echte openbare diensten als instrument van de democratie heeft dit niets te maken: het gaat om randcorrecties op het vrije marktprincipe.

Een bijzonder soort diensten van algemeen belang zijn de "diensten van algemeen economisch belang". Dit is het enige begrip dat steunt op de verdragen. Het zijn diensten van algemeen belang die normaal tegen

een vergoeding worden aangeboden, waarvoor dus een markt bestaat. Denk aan elektriciteit, postbedeling, ... Maar niet justitie, het leger, ...

Onderwijs is een dienst van algemeen belang, behalve enkele sectoren zoals hogere universitaire opleidingen, die meer en meer in de greep komen van de markt. Dat besliste het Europees Hof van Justitie.

De diensten van algemeen economisch belang vallen na de vergadering van de parlementscommissie opnieuw onder het voorstel van richtlijn. Dat geldt ondermeer voor grote delen van de sociale sector (bijvoorbeeld bejaardentehuizen).

Hierbij dient wel een misverstand te worden vermeden: de richtlijn gaat niet over privatisering van de openbare diensten, en zij verbiedt ook bestaande monopolies niet (nationale loterij, waterdistributie, ...). Zij beoogt de liberalisering van het grensoverschrijdend dienstenverkeer. Dat heeft twee grote gevolgen.

Ten eerste wordt iedere beleidsmaatregel die onrechtstreeks de vestiging

van buitenlandse dienstverleners bemoeilijkt onder het vergrootglas genomen om te zien of de maatregel nodig is, in verhouding staat tot het beoogde doel, en of dat niet met andere middelen bereikt kan worden... Buitenlandse dienstverleners zullen al snel elke regel als een onrechtmatige belemmering ervaren. In geval van twijfel beslist het Europees Hof van Justitie. Dat is ook nu al het geval, maar de Bolkesteinrichtlijn voegt daar een systematische doorlichting aan toe van al wat er aan regels in een land bestaat.

Ten tweede geldt wanneer een dienstverlener zich niet in het land vestigt maar de dienst vanuit het buitenland aanbiedt, het oorspronglandbeginsel (zie verder).

De terreinen gedekt door "diensten van algemeen economisch belang" ontsnappen dus niet aan deze logica. Daarbij is het goed te weten dat de Europese Commissie al jarenlang weigert een richtlijn voor te stellen waarin een positieve definitie wordt gegeven van diensten van algemeen belang. De marktprincipes zijn duidelijk, maar als het gaat over uitzonderingen in naam van het algemeen belang is vaagheid troef.

Een aantal diensten en beleidsinstrumenten blijven wel uitgesloten van de richtlijn: gezondheidszorgen, de audiovisuele sector (televisie, film, ...), heel de transportsector, de belastingregels, financieringen met het oog op het behoud van culturele of taaldiversiteit of het behoud van pluralisme in de media...

We kunnen besluiten dat één van de meest fundamentele kritieken op de richtlijn overeind blijft: zij probeert met één enkele richtlijn het zeer omvangrijk en verscheiden gebied van het dienstenverkeer te (de)reguleren, zonder met de eigenheid van de verschillende sectoren rekening te houden en daar waar nodig eerst de tijd te nemen om de nodige harmoniserende maatregelen door te voeren.

OORSPRONGLANDBEGINSEL

Evelyne Gebhardt had het oorspronglandbeginsel zo goed al volledig uit de tekst gehaald. Alleen de toegang

tot het beroep zou volgens het oorspronglandbeginsel worden geregeld: iemand die in zijn land erkend is als architect is architect in alle lidstaten van de Europese Unie. Voor de uitoefening van het beroep geldt echter de regeling van het gastland: als een Nederlandse architect in België een bouwplan wil verkopen moet hij de Belgische regels terzake respecteren. De tekst die uit de parlementscommissie gekomen is herstelt het oorspronglandbeginsel weer in zijn oude glorie, ook al wordt het zo niet meer genoemd. Zowel de toegang tot het beroep als de activiteit van de dienstverlener zelf wordt beheerst door de regelgeving van het land waar hij gevestigd is. Het land waar de activiteit wordt uitgeoefend mag enkel een zekere controle uitoefenen wanneer het algemeen belang in het geding is (openbare veiligheid, volksgezondheid, leefmilieu, enz.). Dit laatste staat nu met zoveel

woorden in de tekst, maar is niet nieuw: al in de jaren '70 heeft het Europees Hof van Justitie beslist dat een lidstaat goederen uit een andere lidstaat mag weigeren wanneer redenen van algemeen belang worden ingeroepen. In de loop der jaren heeft het Hof daar een hele reeks arresten over geveld en zo dit principe verfijnd. Maar het ging wel telkens over goederen. Die worden in het oorsprongland geproduceerd, zodat de regels van dat land gelden. Voor diensten ligt dat anders. Kenmerkend voor een dienst is immers dat er geen scherpe afscheiding is tussen "productie" en "levering" van de dienst, en de dienst zich voor een groot deel afspeelt in het gastland (al dan niet met inzet van gedetacheerde werknemers). De Bolkesteinrichtlijn is een echte "innovatie" waar zij het oorspronglandbeginsel op diensten toepast!

In de tekst staat wel uitdrukkelijk dat arbeidsrecht en sociale zekerheid niet onder de richtlijn vallen. Wat dat betreft gelden de regels van het land waar de activiteit wordt uitgeoefend. Maar de controle is een ander paar mouwen. Om de controle mogelijk te

maken had Gebhardt voorgesteld ook de interimkantoren niet onder de richtlijn te laten vallen, zodat het gastland allerlei maatregelen kan opleggen om controle mogelijk te maken. In de tekst die nu voorligt, mag het gastland niet eisen dat de dienstenleverancier zijn activiteit aankondigt aan de overheid, of in het land in kwestie een vertegenwoordiger heeft! Interimkantoren vallen onder het oorspronglandbeginsel, zodat het land van vestiging de regels vastlegt (of niet vastlegt...).

TERUG NAAR AF

Terug naar af dus. Lobbywerk in het Europees Parlement heeft niet volstaan om het tij te keren. Het is een vergissing geweest de mobilisaties stil te leggen, of dat nu een bewuste beslissing was zoals in het geval van het Europees Vakverbond, of een uiting van onkunde zoals in het geval

Lobbywerk heeft niet volstaan om het tij te keren. Het is een vergissing geweest de mobilisaties stil te leggen.

van de sociale bewegingen. Het is ook een vergissing geweest de strijd tegen de Bolkestein-richtlijn af te doen als een rookgordijn om het "echte" gevecht rond de Europese Grondwet te verbergen. Het gevecht rond de Bolkesteinrichtlijn is bloederstig. In februari mobiliseren

de vakbonden en de sociale bewegingen in Straatsburg, wanneer de richtlijn daar voor het eerst in voltallige zitting door het Europees Parlement behandeld wordt. Indien de mobilisatie ondermaats is zou de rechterzijde wel eens in de verleiding kunnen komen om de richtlijn snel door het Europees Parlement en ongewijzigd door de Raad te sluisen, zodat een tweede lezing in het Europees Parlement overbodig wordt. Een gelukte mobilisatie kan voldoende druk uitoefenen op sociaal- en christen-democraten om tenminste een tweede lezing af te dwingen, en zo de tijd te hebben om de campagne tegen de richtlijn terug op de sporen te krijgen.■

Frank Slegers is actief in het Belgisch Collectief van de Euromarsen.

De regering verhardt nogmaals haar asielpolitiek. Honderden asielzoekers leven in ellende, met de vrees opgepakt te worden en wachtend op een regularisatie die hoe langer hoe moeilijker wordt. Sinds 19 oktober bezetten asielzoekers de St. Bonifaciuskerk in Elsene. Met UDEP (de Unie voor de Verdediging van Asielzoekers) hebben zij een wetsvoorstel geschreven. Dit wetsvoorstel kan je inkijken op: <http://regularisation.canalblog.com> . Hier volgen de belangrijkste eisen in het voorstel.

UDEP en asielzoekers schrijven wetsvoorstel

VOOR DE AFSCHAFFING VAN DE HERVORMING VAN ARTIKEL 9.3 DOOR HET MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN (ARTIKEL 9.3):

Artikel 9.3 van de wet van 15 december 1980 is de enige juridische basis in de Belgische wetgeving die een regularisatie toelaat van mensen die in België onwettelijk verblijven (de mensen zonder papieren). Dit artikel en de toepassing ervan worden unaniem bekritiseerd. De minister van Binnenlandse Zaken wil in een voorstel elke mogelijkheid uitsluiten tot regularisatie van mensen zonder papieren die onwettelijk in het land verblijven. Dus enkel mensen die wettelijk in België verblijven zouden nog in aanmerking komen tot een regularisatie van hun papieren. De Unie voor de Verdediging van Asielzoekers UDEP en de kerkbezitters eisen de intrekking van dit wetsvoorstel.

VOOR EEN NIEUWE WET OP DE REGULARISATIE VAN DE MENSEN ZONDER PAPIEREN:

Mensen zonder papieren zijn een realiteit. Ze zijn slachtoffer van onderdrukking, ellende en oorlog. Ze worden behandeld als misdadigers door het simpele feit dat ze geen papieren hebben. Ze hebben geen sociale rechten, terwijl ze op economisch vlak dikwijls enorm worden uitgebuit. UDEP en de bezitters van de St. Bonifaciuskerk menen dat België op deze realiteit moet antwoorden door alle mensen zonder papieren te regulariseren. Daartoe hebben ze een wetsvoorstel geschreven.

VOOR DUIDELIJKE EN PERMANENTE CRITERIA DIE VAN TOEPASSING ZIJN OP ALLE MENSEN ZONDER PAPIEREN:

1. Ziekte en zware handicap

De mensen die zwaar ziek zijn en gehandicapt, moeten kunnen worden geregulariseerd. Die regularisatie moet automatisch zijn als in het land van oorsprong geen medische verzorging bestaat of als ze financieel niet bij machte zijn die medische verzorging te betalen. Het medisch attest van elke bekwame dokter is voldoende als bewijs, tot bewijs van het tegendeel.

2. Lange procedure

De asielzoekers kunnen niet verantwoordelijk gesteld worden voor de tekorten en het slecht functioneren van de administratie, die niet in staat is de dossiers te behandelen in een aanvaardbare termijn. Ze zijn slachtoffers van de vertraging bij de administratie. Na drie jaar zonder antwoord op hun asielaanvraag, moeten ze automatisch geregulariseerd worden. De berekening van de langdurige procedure moet de procedure voor de Raad van State bevatten.

OPROEP

VOOR HET INZAMELEN VAN LEVENSMIDDELEN voor de MENSEN ZONDER PAPIEREN in de St. BONFACIUSKERK

We nodigen de burgers uit om een daad van solidariteit te plegen door levensmiddelen te brengen voor mannen, vrouwen en kinderen, allemaal vluchtelingen die in de kerk verblijven. Ze hebben vooral nood aan:

- koffie, melk, melk in poeder voor babies, thee en suiker
- boter, confituur, chocolade
- frisdrank voor kinderen
- kip, vis en vlees (geen varkensvlees)
- rijst, deegwaren en groenten
- olie en vuilniszakken

Deze levensmiddelen kunnen alle dagen gebracht worden in de St. Bonifaciuskerk, Vredesstraat, Elsene (in de Matongé-wijk).

Mensen die thermosflessen, tassen of dekens willen brengen of baby-pampers, dweilen en kuisgerei zijn ook welkom.

Voor alle informatie over de noden van de mensen zonder papieren en hoe je hen kan steunen:

UDEP : Mohamed : 0484 98 11 72 - mohamedaisaoui@hotmail.com

3. Duurzame banden met België (5 jaar)

De regularisatie moet mogelijk blijven voor personen die op dit moment onwettig verblijven, maar duurzame banden gecreëerd hebben met België. Het criterium "duurzame banden" moet heel ruim worden geïnterpreteerd. Van het moment dat mensen zonder papieren langer dan 5 jaar in België verblijven, moeten ze automatisch beschouwd worden als personen die duurzame banden hebben gecreëerd met België.

4. Sociaal-economische integratie - arbeidscontract

Personen die onwettelijk in het land verblijven, maar die een bewijs kunnen voorleggen van een belofte tot werk, moeten kunnen geregulariseerd worden. Die belofte tot werk kan een project inhouden van een zelfstandige activiteit of een beroepsopleiding. Speciale aandacht moet besteed worden aan mensen zonder papieren, clandestiene werknemers, slachtoffers van een arbeidsongeval of van een beroepsziekte. Ze moeten beschermd worden en geregulariseerd worden.

VOOR EEN VERPLICHTE TERMIJN TOT REGULARISATIE EN EEN PROCEDURE DIE DE RECHTEN VAN DE VERDEDIGING RESPECTEERT.

UDEP en de bezetters van de St.Bonifaciuskerk menen dat de procedure tot regularisatie de rechten van de verdediging moet respecteren en dat een antwoord van de administratie op een redelijke termijn moet komen. Een regularisatiecommissie zou moeten opgezet worden naar het model van de regularisatiecommissies die in 2000 werden opgezet (1). De aanvraag schort automatisch het bevel op tot het verlaten van het grondgebied. De procedure moet de meest elementaire rechten van de verdediging respecteren zoals het recht gehoord te worden, het recht te kunnen antwoorden op negatieve argumenten, het recht op in beroep kunnen gaan dat een negatief antwoord opschort en het motiveren van alle genomen beslissingen (negatief en positief).

De termijn tot antwoord op een vraag tot regularisatie moet strikt geregle-

menteerd worden. Als zes maanden na de asielaanvraag nog geen antwoord gegeven is, moet het verblijf automatisch geregulariseerd worden.

Voor overgangsmaatregelen die de vreemdelingendienst ontlast van alle procedures van artikel 9.3 die voor de wetshervorming in werking zijn getreden door hen definitief te regulariseren. Hetzelfde moet gelden voor personen die sinds vier jaar op het grondgebied verblijven.

Voor een duidelijke garantie op vrijheid van meningsuiting, van orga-

nisatie en van betoging voor alle mensen zonder papieren en hun afgevaardigden die op een collectieve manier actie voeren.■

(1) Artikel 3 van de wet van 22 december 1999 : "Een regularisatiecommissie wordt opgericht die enerzijds bestaat uit kamers die elk een magistraat bevat, een advocaat en een vertegenwoordiger van een erkende niet-gouvernementele organisatie, die activiteiten ontplooit op vlak van mensenrechten, en anderzijds een secretariaat."

Open brief aan de ministerraad

Op 23 december keurt de ministerraad een reeks hervormingen goed met betrekking tot het recht van vreemdelingen. In een open brief klagen een reeks organisaties deze maatregelen aan omdat ze het asielrecht beknotten, controle versterken en de onzekere situatie van mensen zonder papieren verlengt. Hier enkele uittreksels uit de brief.

"Het is voor ons onaanvaardbaar dat niets voorzien is om het gevangenzetten van asielzoekers in te perken. Integendeel, door twee fazen in de procedure te schrappen wordt het gemakkelijker om asielzoekers gevangen te zetten gedurende heel de duur van de asielaanvraag.

De regering heeft het recht op familiehereniging beperkt door de minimumleeftijd van de persoon die de familie wil herenigen op te trekken van 18 tot 21 jaar, mits uitzondering. Ook worden strengere voorwaarden gesteld aan de persoon die zijn familie wil herenigen inzake huisvesting en ziekteverzekering.

Het vraagstuk van de regularisatie van vreemdelingen wordt volgens ons niet behandeld door de huidige hervormingen. Wij eisen dat klare, duidelijke en permanente criteria worden geformuleerd voor de regularisatie van mensen zonder papieren en dat de asielprocedure de rechten van de verdediging waarborgt. De hervorming van artikel 9, onder voorwendsel de misbruiken van procedures te bestrijden, voegt hoofdzakelijk technische voorwaarden toe die de toegang tot de asielprocedure beperken. Dat maakt de situatie alleen maar erger."

Het Russische Constructivisme is de meest originele artistieke stroming en misschien wel de belangrijkste in de kunstgeschiedenis van de XXste eeuw. Verderbouwend op de abstracte kunst, vertrok men aanvankelijk vanuit pure esthetische overwegingen. Dit mondde echter uit in een benadering die erop gericht was om kunst volledig te verankeren in het dagelijkse leven. Het was dé kunst van de zegevierende Russische revolutie en deelde de idealen van die revolutie. Naderhand gaat het Constructivisme over in het Productivisme. Wanneer de stalinistische dictatuur echter een einde maakt aan de wonderlijke artistieke programma's die gepaard gingen met de revolutie, zijn het groepen als De Stijl (P. Mondriaan) in Nederland of de school van Bauhaus in Duitsland, die verder aan de slag gingen met het Constructivisme. De Stijl en Bauhaus gaven dan ook de aanzet voor heel het modernisme van de XXste eeuw, vooral in de architectuur en de design. De progressieve ideeën gingen onderweg echter te vaak verloren.

DOOR ANNE GERSTEN

Avant-garde in Rusland. 1900-1935

Het constructivisme

KUNST EN DE REVOLUTIE

Reeds voor de Russische revolutie borrelde er al van alles op artistiek vlak in Rusland. De traditionele waarden werden resoluut verworpen. Die drang naar hernieuwing uit zich in de schilderkunst, met de suprematie van K. Malevitch, maar ook in de beeldhouwkunst, met V. Tatlin. Deze artistieke omwenteling hield uiteraard nauw verband met de algemene maatschappelijke wil om tabula rasa te maken met het verleden. De Russische revolutie zorgde vervolgens ook daadwerkelijk voor die maatschappelijke ommekeer.

Vanaf 1917 wordt de avant-garde kunst de officiële kunst van de Sovjetunie en meer bepaald dan de abstracte kunst met Kandinsky (teruggekomen naar Moskou), Malevitch en Tatlin als voormannen. De revolutionaire regering zette een ministerie van Cultuur in de steigers en creëerde een nieuw instituut voor Artistieke Cultuur, de Inkhok. Bovendien ontstonden er tal van nieuwe musea en kunstscholen (de VHUTEMANS, ateliers voor kunst en techniek). Het waren de avant-garde kunstenaars zelf die de belangrijkste functies in deze instituten voor hun rekening namen..

Binnen dat nieuwe Instituut voor Artistieke Cultuur ontstaat er al snel een verdeeldheid in de rangen van

de avant-garde kunstenaars en wel rond de vraag: Welke rol moet de kunst in de nieuwe communistische samenleving spelen? Tatlin, Rodtchenko, Lissitzky en de dichter Maiakovski antwoordden dat de kunst ten dienste moet staan van de Revolutie en dat ze zich dus moet richten tot de volksmassa's. De kunst moet zich integreren in het leven en overall aanwezig zijn waar nuttig. Voor hen is de tijd van de "pure" kunst - ledig, gratis - voorbij. De kunst moet leven in het dagelijkse en de nieuwe realiteit uitdrukken. Kandinsky en Malevitch als ook twee nieuwkomers, Pevsner en Gabo, stichters van het Constructivisme, verzetten zich tegen die denkbeelden. Hoewel iedereen het eens is over het principe van een abstracte kunst, een "Linkse kunst", verdedigen die laatste de "Pure Kunst", de vrije kunst, de kunst als spirituele expressie, bevrijd van alle vormen van vervreemding, maar ook ontdaan van praktische en utilitaire overwegingen.

AGITPROP, MARXISTISCH-LENINISTISCHE KUNST.

In 1918 houdt de dichter Maiakovski een conferentie in het veroverde

Winterpaleis van Petrograd (Sint Petersburg). Hij verklaart er: "We hebben geen mausoleum van de kunst nodig waar dode werken worden aanbeden, maar een levende nijverheid van de menselijke geest in de straten, in de trams, in de fabrieken, in de ateliers en in de huizen van de werkers". Ofwel is de kunst

dood ofwel leeft ze enkel nog voor de opbouw van een nieuwe wereld. "De kunst is een sociaal product onderdanig aan de sociale voorwaarden", verklaart Bogdamov, een andere revolutionaire theoreticus, en nog: "Drie wegen leiden naar het socialisme: de economie, de politiek en de cultuur.

Het proletariaat moet haar eigen klassencultuur hebben, teneinde haar krachten te organiseren in de strijd voor het socialisme".

Tijdens de eerste jaren van de revolutie, ten tijde van Lenin, werd de kunstenaars alle vrijheid gelaten. Er was een opbloei van projecten (bijvoorbeeld de tribune voor Lenin van El Lissitzky). De straten van Moskou, van Petrograd en de hoofdsteden van de provincies alsook de treinen die de grootsteden met het platteland verbonden, werden versierd met schilderijen, vlaggen en slingers

De straten, de treinen werden versierd met schilderijen, vlaggen en slingers met revolutionaire slogans.

met revolutionaire slogans. Muziek-kiosken, concerten, symfonieën van fabriekssirenes evenals verscheidene vertoningen, toneel en feesten animeerden het alledaagse leven.

HET MONUMENT VOOR DE DERDE INTERNATIONALE (ONTWERP)

Het departement van Schone Kunsten voor het Centrum van Moskou bestelde dit monument in 1919 bij Tatlin. Het moest zowel praktisch als symbolisch model staan voor de verwezenlijking van de nieuwe communistische wereld. Dit monument, een toren van 400 meter hoogte, heeft echter nooit het daglicht gezien. Er blijven vandaag slechts enkele foto's over van plannen, alsook een inleidende tekst. Zelfs de maquette van toen is vernield. Tatlin heeft van dit project de organische synthese van de architecturale, beeldhouwkundige en picturale principes van het Constructivisme willen maken, verenigd door het symbool van de pure artistieke vormen (vierkant, driehoek en cirkel) en de utilitaire vormen uitgevoerd in "futuristische" en moderne materialen, nl. ijzer en glas.

Een opengewerkte metaalstructuur in de vorm van een spiraal rond een verticale as moest de vier verdiepingen ondersteunen die in glas gerealiseerd werden. Het geheel moest symbool staan voor de bevrijding van de mensheid naar het hoogste punt, losgerukt van alle onderdrukkende belangen.

VAN HET CONSTRUCTIVISME NAAR HET PRODUCTIVISME

In de beroemde ateliers voor kunst en techniek (de VHUTEMAS) waar architectuur, schilderkunst, beeldhouwkunst, keramiek, metaal-, hout- en textielbewerking alsmede typografie werden onderricht, oriënteerde de opleiding zich meer en meer naar industriële kunst. De techniek en de efficiëntie moesten de speculatieve esthetische reflectie vervangen. El Lissitzky, A. Rodtchenko en V. Maiakovski tekenden propaganda-affiches en onderzochten hoe de revolutionaire boodschap zo goed mogelijk typografisch en fotografisch

kon weergegeven worden (affiches voor de film "Potemkin" van Eisenstein, 1925).

De architecten en de urbanisten (I. Leodinov, K. Melnikov, de broers A. Vesnine, I. Golossov) verwezenlijkten vele projecten waarvan slechts enkele het daglicht zagen. Het zijn de sociale condensatoren of de arbeidersclubs. Men vond er laboratoria, conferentie- en expositiezalen, een bibliotheek, een cinema, een winter-tuin alsook sportzalen.

Maar vele architectuurprojecten van een bijna visio-naire moderniteit bleven enkel op papier bestaan. Het ijzer en het glas waren de belangrijkste materialen om de gebouwen in zuivere en functionele vormen op te trekken (I. Golossov, Electro-bank te Moskou, 1926).

BESLUIT

Alleen in de Avant-garde van de XXe eeuw werden de Constructivisten geconfronteerd met de dagelijkse werkelijkheid van een samenleving waar alles mogelijk was, waar kunst mocht deelnemen aan de ontwikkeling van ideeën en de vormgeving van de samenleving. Volgens hen vormde de kunst de vonk die de vlam van de maatschappijverandering ontstak. Over de meningsverschillen heen, wilden ze

allen werken voor de gemeenschap en aan een kunst die zich kan verheffen tot een universele taal. Maar al die inspanningen van de Constructivisten werden in 1932 stopgezet. De officiële artistieke doctrine, opgelegd door Stalin, werd die van het Socialistisch Realisme, een afgelichte kunst van gekleurde platen (chromo) met beelden van de helden van de Revolutie en van de "nieuwe mens" evenals revolutionaire slogans in de vorm van clichés.■

DE TENTOONSTELLINGEN :

**AVANT-GARDE IN RUSLAND. 1900-1935
PALEIS VOOR SCHONE KUNSTEN.
KONINGSTRAAT 10. BRUSSEL
INFO: 02 507 85 95
HTTP://WWW.EUROPALIA.BE**

**SOVJETIDEALISME. SCHILDERKUNST EN CINEMA.
1920-1939
MUSSÉE DE L'ART WALLON.
EN FÉRONSTRÉE, 86. LUIK**

Was het tijdens het congres van de PS in Flémalle? Ik verkocht Rood aan enkele congresgangers, collega's van in de vakbond. Een zekere Di Rupo stelde er zijn "strategische consolidatie van openbare ondernemingen" voor. Volgens mijn kameraden had Di Rupo een duidelijk onderscheid gemaakt tussen deze strategische consolidatie en de zuivere privatisering, wat toch haaks zou staan op de socialistische ideeën. Ik heb geprobeerd hen te waarschuwen: waar gaan we naartoe? In 1981 deed Di Rupo de wet stemmen over de verzelfstandigde overheidsdienst en de publiekrechtelijke naamloze vennootschap. De bal was aan het rollen. DOOR LOUIS VERHEYDEN

De Post: privé-eigendom

CONSENSUS

De privatisering van de Post is een operatie van lange adem, die door de leiding van de socialistische partijen sinds een twintigtal jaren nauwgezet en op een unanieme manier is voorbereid en doorgezet. OK, het ging niet goed met de Post. De klanten werden soms met misprijzen behandeld en de sympathieke postbode nam al zijn tijd. Terwijl in Frankrijk Minitel gebruikt werd, de voorloper van Internet, werkten de postbeambten in België nog met mechanische rekenmachines.

Zijn de postbeambten van nature niet modern? Bekijk de geprivatiseerde bedrijven met een monopolie op de markt. Je zal merken dat de bureaucratie, en de behoudsgezindheid die eruit voortvloeit, ook sterk ontwikkeld zijn. Het kapitalisme bezit in een zekere mate een intern tegengif tegen de bureaucratie: de concurrentie. Deze verplicht de kapitalist te vernieuwen of te verdwijnen. De ondernemingen van openbaar nut hebben een ander tegengif: de democratische controle door

het personeel en de gebruikers.

De traditionele partijen sloten in 1975 een pact: ze beslisten samen dat de massale werkloosheid te wijten was aan een "conjuncturele" crisis en niet aan een structurele. Ze hebben toen de Post en andere openbare diensten "voorlopig" gebruikt als garage om een aantal werklozen te parkeren. Die prijs wilden ze wel betalen om de sociale vrede te behouden. Alle ministers van communicatie (De Croo, liberaal en D'Hondt, CVP) hebben massaal contractuelen aangeworven. De leiding van de Post, in de handen van de sociaal-democratie, deed maar al te graag mee met deze combine en de vakbondsbureaucratie deed haar duit in het zakje door elk voorstel tot automatisering de nek om te wringen.

Automatisering werd aanzien als een "killer" van jobs. Dat sommige taken bij de Post heel onaangenaam waren, zoals 's nachts sorteren, en dat de mensen die dat deden vragende partij waren om van job te veranderen, dat was het probleem niet van de vakbondstop. Dat de mensen graag hun post sneller op het juiste adres aankregen ook niet. In die omstandigheden was het niet verwonderlijk dat de Post niet goed functioneerde in 1985. Maar de oplossing die de grote partijen voorstelden - privatiseren - was erger dan het bureaucratisch functioneren van de Post.

WAT BETEKENT PRIVATISERING?

Een openbare onderneming zoals de Post of de spoorwegen privatiseren houdt heel wat meer in dan een simpele transactie van een staatseigenaar naar de privé. Het heeft zijn weerslag op de werkomstandigheden, de mobiliteit, de koopkracht van de werknemers, de interne democratie. De transactie is het sleutelement van de privatisering. Verschillende banken zijn betaald geweest om de Post op haar "juiste" waarde te schatten en kopers te vinden. De keuze van de koper was

gemakkelijk. M. Thys, de huidige manager van de Post is een oude medewerker van CVC Capital Partners, een groep kapitalisten met zetel in Londen. Zij hadden al 22% van de Deense post gekocht toen M. Thys medewerker was van CVC Belgium en manager van de Post. Was de teerling toen al geworpen? Neen, de Deutsche Post en een consortium van een Franse en de Nederlandse TPG-groep waren ook kandidaat. Na lang nadenken besloten de heren bankiers dat de onderneming ongeveer evenveel waard was als haar sociaal kapitaal, namelijk 600 miljoen euros. Toch wel raar als je weet dat de Deense post - kleiner dan de Belgische - op 1000 miljoen euros geschat wordt. Ook raar als je weet hoeveel de Belgische Post waard is enkel aan eigendom in vastgoed. Volgens de boekhoudkundige regels die de Post gebruikte, werd dit patrimonium geschat op haar aankoopwaarde: 470 miljoen euro volgens het jaarrapport van 2004! Als dit patrimonium zou worden opgewaardeerd aan de huidige marktwaarde, zou dit bedrag heel wat hoger liggen. De bank schatte de waarde van de helft van de aandelen van de Post min één op 300 miljoen euros. Maar toen kwamen de kabinetten Vande Lanotte (SPa) en Reynders (liberalen) met een geniaal voorstel op de proppen: de staat had een schuld van 300 miljoen euros aan de Post en in plaats van die schuld te betalen werd die uit de boekhouding geschrapt. Maar het sociaal kapitaal vermindert ook met evenveel en komt dus op 300 miljoen euros. Het bedrijf CVC moet dan slechts 150 miljoen euros betalen voor de aankoop van de helft van een bedrijf dat minstens 1 miljard euro waard is...

Na deze heerlijke hap, aangeboden door "socialist" Vande Lanotte, heeft CVC Capital Partners de smaak te pakken. CVC vergeet haar aandeelhouders niet! Terwijl beschikbaar geld zou moeten geïnvesteerd worden in de nodige automatisering, beslist CVC haar aandeelhouders uit te betalen. En de staat? Die verbindt er zich toe de helft van de netto-winst aan de

aandeelhouders uit te betalen in 2006 en 2007. In plaats van dat geld te gebruiken om de investeringen te betalen, gaat ze leningen aan bij de banken en betaalt ze interesten. Vanaf 2008 garandeert de Belgische staat een deel van de winst van 10 miljoen euros aan CVC-Deense Post. Daarmee daalt het sociaal kapitaal nogmaals! (1) De baas van de Deense Post bestempelt deze transactie als "financieel aantrekkelijk" (2). We begrijpen waarom. En wie gaat dat allemaal betalen?

WERKOMSTANDIGHEDEN

De eersten die zullen moeten betalen zijn de werknemers van de Post. De Post is een zeer arbeidsintensieve onderneming: de laatste kilometers die een brief aflegt is dikwijls in handen van iemand te voet. De Post heeft reeds een eerste oplossing in petto: het massaal uitbesteden aan "valse" onafhankelijke filialen als Taxipost en Deltamedia. Dat staat haaks op de sociale wetgeving, maar het is conform met de praktijk van de concurrentie. De overdracht van alle "kleine pakjes" van de Post naar Taxipost wordt bestudeerd. Dat zou enkele honderden werkplaatsen kunnen kosten. De tweede variëte is Georoute 2: door de werkmethode te verstrengen wil de directie een duizendtal werkplaatsen schrappen en de arbeidsdruk verhogen. Een voorstel wordt bestudeerd waarbij de huidige contracten van onbepaalde duur worden omgevormd tot contracten van bepaalde duur zoals reeds het geval is in Nederland. Nu reeds worden mensen aangeworven met een "reactiveringscontract": drie keer zes maanden werken en dan... terug aan den dop. Het functionarisstatuut van de postbeambte zal zo snel uitgehold zijn.

Een derde maatregel is de automatisering. Vijf nieuwe sorteercentra zullen binnen negen maanden operationeel zijn. Er zullen minder mensen werken in de sorteercentra en ook minder in de verdeelbureaus. Een verlies van 1000 tot 2000 werkplaatsen wordt voorzien op dit niveau als de 38-urenweek in voege blijft.

Een vierde maatregel is het opzetten van postdiensten in winkels, stations, in gemeente-administratie, maar bediend door personeel dat niet van de Post is. En het sluiten van de helft van de postbureaus in heel het land, zowat 650, wat neerkomt op het verlies van een duizendtal jobs. Als je alles optelt, verliezen zowat 4000 mensen hun job in de twee volgende jaren. Hoe is het mogelijk dat het personeel niet reageert voor het te laat is? Het godendrankje dat de bedrijfsleiding in de koffie van de postbeambtes heeft gegoten noemt: vakbonds bureaucratie. Zij aanvaardt de plannen op voorwaarde dat de bedrijfsleiding haar erkent als "onderhandelaar". De vakbondsleiding voert een politiek op korte termijn: ze laat lokale of zelfs regionale stakingen toe zoals die van 12 december jl. in Luik en Charleroi. Doel hiervan is een onderhandelingspositie te behouden en toch een uitlaatklep te geven aan de strijdbaarheid van de werkmensen. Maar ze blokkeert de uitbreiding van de acties en het formuleren van duidelijke doelstellingen. De strijd wordt gekanaliseerd om haar onderhandelingspositie met het patronaat en regering te versterken. Dat de vakbonds bureaucratie de tak doorzaagt waarop ze zit, deert haar niet. Dat zal een zorg wezen voor de volgende generatie bureaucraten en voor "de tak die ze aan het doorzaagen zijn": 40.000 postbeambten die hen tolereren bij gebrek aan een geloofwaardig alternatief.

MOBILITEIT

Als het openbaar vervoer van de reizigers - trein, tram, bus, taxi - een groot deel van de mobiliteit realiseren van de personen, dan realiseert de Post het transport van brieven en kleine pakjes. Terwijl de Post tot nu toe opteerde voor transport via betrouwbare en regelmatige posttreinen - de oplossing voor de toekomst -, heeft ze nu de keuze gemaakt om "alles via de weg" te transporteren. Sorteercentra bouwen kort bij autowegen is een korte-termijnvisie. Binnen 5 à 10 jaar zullen er terug sorteercentra nodig zijn kort bij spoorwegen.

KOOPKRACHT

De Post als openbare dienst functioneert over het algemeen volgens het principe: een gebruiker = een gebruiker. Maar De Post n.v. zal func-

tioneren volgens de burgerlijke democratie: een euro = een euro. Resultaat: een Post met verschillende snelheden. De post van ondernemingen zal systematisch voor 9u. 's morgens geleverd worden via speciale minibusjes. De gewone burger wordt daarna bediend, behalve de kranten. De krantenuitgevers eisen dat de dagbladen zeer vroeg geleverd worden. De discriminatie is nog meer voelbaar op vlak van de verzending. Grote gebruikers, zoals leveranciers van water, gas, electriciteit en telefoon, en de banken betalen een speciaal tarief dat ver onder de 50 centiemen ligt die Jan met de Pet betaalt voor zijn dringende verzending. De rijken en hun ondernemingen zien hun kosten zo betaald door de anderen. Dit is het omgekeerde mechanisme dan wat we tot nu toe kenden. Tot nu toe verzoop de brief van de gewone staatsburger tussen de post van de ondernemingen en verkreeg dus hetzelfde tarief. Dat was het voordeel van een openbare dienst. Nu wordt die tendens omgekeerd.

DEMOCRATIE

Het is goedkoper een e-mail te versturen dan een brief te verzenden, maar het "toegangsticket" is daar-entegen veel duurder. De aankoop

van een computer met al het toebehoren kost snel twee maal de maandelijkse werkloosheidsvergoeding of anderhalve maand salaris van een beginnende postbode. Vanuit democratisch oogpunt is het dus niet doenbaar om gedrukt papier op te geven ten voordele van elektronische post. De ontelbare informatieblaadjes, gaande van de plaatselijke basketbalclub tot het SAP-contactblad, worden nu gesubsidieerd. En dat is maar goed ook! Maar wat zal er gebeuren als de Post geprivatiseerd wordt? De goedkope verspreiding van post is één van de slagaders van de democratie, in afwachting van een echte democratisering van de toegang tot Internet. Maar dat principe staat haaks op de markt wetten.

In vroegere tijden had zelfs de burgerij het nut begrepen van een openbare postdienst, in een periode waar de post niet potentieel winstgevend was. Het zijn rechtse regeringen geweest die de post overal in Europa genationaliseerd hebben in naam van het gemeenschappelijk belang, dikwijls zelfs voordat de socialisten in het parlement vertegenwoordigd waren.

Het bestaan van deze openbare diensten is het levend bewijs dat de samenwerking tussen burgers een even grote meerwaarde kan zijn dan de concurrentie. Het verdwijnen van RTT (Belgacom), van Sabena (Swissair en SN Airlines), van BIAC gaat het idee

versterken dat alles verloopt via geld en concurrentie. Zij die de privatisering van de Post in werking hebben gezet, hebben een grote dienst bewezen aan de patrons en de liberalen.

NATIONALISATIE

Een regering die de sociale noden vooropstelt, zal de post en de postdiensten moeten nationaliseren en terug een postmonopolie moeten invoeren voor brieven en kleine pakjes onder controle van de postbeambtes en de gebruikers. De vakbonden en de linkse partijen moeten doen wat dikwijls in hun programma staat (3): de verdediging van de openbare diensten. De staatsburgers Di Rupo en Vande Lanotte, huidige voorzitters van de PS en SPa, hebben een centrale rol gespeeld in de privatisering van de Post. Op een dag zullen ze rekenschap moeten afleggen bij de mensen van de post en de gebruikers. ■

(1) Cijfers van Sandrine Vandendooren in *La Libre Belgique* van 11/11/2005, niet weerlegd door *De Post* bij ons weten.

(2) LLB 1/10/2005

(3) Sommige afdelingen van de ACOD kunnen in de laatste pagina's van hun vakbondsbulletin de "principesverklaring" lezen van het stichtingscongres van de vakbond in 1945. Een zeer actuele tekst!

Naar de cyborg?

DOOR JOHNY LENAERTS

In de anti-utopische toekomstwereld die Michel Houellebecq ons in 'Mogelijkheid van een eiland' voorhoudt, hebben de mensen het lachen en het wenen verleerd, het vermoorden van kinderen is geen taboe meer. Men leidt een rustig, vreugdeloos leven. Bejaarden worden niet louter als afval behandeld: men kent euthanasie. Men spot met de tijd toen impotentie nog aan psychologische factoren toegeschreven werd. De mensen weten van elkaar dat ze geïsoleerd maar eender zijn, en het verlangen om zich te verenigen hebben ze verloren. Ze zijn eraan gewend geraakt om steeds minder belangstelling voor het echte bestaan te hebben en de voorkeur te geven aan het commentaar erop. Men heeft de vrijheid van de onverschilligheid bereikt. Het kapitalisme is voor hen een natuurlijke omgeving.

Michel Houellebecq beschrijft een wereld waarin seksualiteit ontfaan wordt van elke gevoelsmatige betekenis en teruggedrongen wordt binnen de grenzen van het zuivere vermaak. Liefde kent men niet meer. Oud zijn is een misdaad. Een werkelijk contact is verdwenen en de mensen communiceren met elkaar via sms'jes, e-mail en computerschermen.

Het is duidelijk dat Houellebecq hier en daar in linksradicale middens enkele thema's opgepikt heeft die hij nu tracht te vermarkten. Met succes, zo blijkt. En al wordt het niet duidelijk of hij de door hem opgeroepen anti-utopie betreurt of toejuicht, in elk geval is het geen 'Visioen van de Lelijkheid en de Afstotelijkheid', zoals Pasolini dit in zijn postume roman 'Olie' (Meulenhoff, 1995) uitbeeldt - al lijkt het er soms op dat Houellebecq daar de mosterd gehaald heeft.

De showman die hij tot leven roept - en die Houellebecq in de media zelf opvoert - blijft ver ten achter op de kritiek die Guy Debord indertijd in 'De spektakelmaatschappij' leverde - een boek dat Houellebecq ongetwijfeld kent.

De vrijpostigheid waarmee hij het seksleven van zijn helden beschrijft, beoogt wellicht indruk te maken op de jeugdige lezer - op een jeugd die hij verafschuwt -, ons weet het niet te overtuigen. Zijn humor maakt platvloerse uitschuivers, met name als hij het over vrouwen heeft, en vooral als deze een hoofddoek dragen. Het geheel berust op goedkope effecten, een veel te eenvoudig verhaaltje, en alledaagse clichés. Bezondigt hij zich ronduit aan mensenhaat (een bedje waar eerder ook al Botho Strauss ziek in was), dan hoeft het niet te verbazen dat hij de lezer onderschat, hij speelt met zijn voeten en denkt dat deze hem niet doorheeft.

Het beeld dat hij van de vliegende-schotelsekte geeft, is bijwijlen hilarisch, maar drukt helemaal niet uit hoe totalitair zo'n sekte is. Vergeleken met '1984' of 'Brave New World' lijkt het wel een onschuldig vakantiekamp.

In de jaren '60 stelde de Franse filosoof Henri Lefebvre dat we een toestand van totale vervreemding benaderen, een toestand waarin niet enkel elk verzet uitgesloten is, maar waarin zelfs het bewustzijn van de vervreemding verdwenen is. Michel Houellebecq tracht nu zulk een wereld uit te beelden. Maar Henri Lefebvre wilde niet aannemen dat de mens ooit die toestand van totale vervreemding zou bereiken. De mens zou nooit helemaal in een cyborg veranderen. In vergelijking tot Henri Lefebvre, Pasolini of Guy Debord zet Houellebecq een stap achteruit. De vlotheid waarmee men het boek leest is rechtevenredig aan het gebrek aan diepgang. Cheap success! ■

* Michel Houellebecq, 'Mogelijkheid van een eiland', Arbeiderspers, Amsterdam/Antwerpen, 2005.

Michel Houellebecq

Op de moto door Zuid Amerika

Vorige week met mijn lief naar de cinema geweest. Als er dan al eens cinema is in Herzele, dan moet een mens dat gaan steunen. Dat het dan ook nog over Che Guevara's motorreis door Zuid-Amerika gaat, maakt de uitstap onvermijdelijk. Eigenlijk zou ik me daar nochtans beter niet vertonen. Na een half uur al word ik volkomen week door het zien van de Latijns-Amerikaanse landschappen, bij het horen van de Spaanse of Portugese tongmitrailletes. South-America, here we come, jiih-haaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa!!!!

Wat een continent! Uitgerekend vandaag zie ik op Telesur (het televisiestation van Chavez en zijn bondgenoten, www.telesurtv.net) een verslag over de verkiezingen in Bolivia. Evio Morales heeft er de verkiezingen gewonnen. De Amerikaanse president Lush heeft er een nieuwe maagzweer bij in zijn onderbuik.

Morales is Cocaboer en vindt zoals de overgrote meerderheid van zijn lotgenoten dat de Amerikanen hun drugprobleem in eigen land moeten oplossen in plaats van Zuid-Amerika vol te strooien met pesticiden om de teelt van de plant uit te roeien. Die plant heeft ook zijn culturele waarde en de boeren hebben bovendien recht op een inkomen. Gegarandeerd hommeles met Nonkel Sam wordt dat. Morales is de vijfde op rij die zijn rug naar de VS draait. Na de verkiezing van Lula in Brazilië kwamen Kirchner in Argentinië, Chavez in Venezuela en Rosas in Uruguay. Een deel van hen heeft het op binnenlands vlak niet makkelijk. Zij kiezen voor het herverdelen van de rijkdom zonder een duidelijke breuk met het kapitalisme of worden tot deze keuze gedwongen door de internationale instellingen. Zo was er tegen het Frente Amplio in Uruguay een protestbeweging van o.m. Eduardo Galeano omdat de linkse regering weigert de watermaatschappij te nationaliseren. Ook Lula krijgt bakken kritiek over het hoofd o.m. omdat hij de hoogste pensioenen aftopte en een soort van herverdeling binnen de arbeidersklasse realiseert. Of omdat hij niet duidelijk breekt met het IMF.

Ook binnen deze regimes zie je evenwel een radicalisering. Bij de interne voorzittersverkiezingen binnen de PT werd de Democracia Socialista Trotzist Raul Pont op het nippertje niet tot voorzitter verkozen. De

Lula-meerderheid in het nationaal bestuur werd in elk geval teruggedrongen. De druk(te) op de linkerflank verhoogt ook daar. Prijs hen, beste lezer, kus uw handen dat deze mensen de PT niet verlaten hebben om zich te laten begraven in mini-partijtjes als de P-SOL. Ze hebben de moed gehad binnen hun partij te vechten voor een alternatief. Daar loont het soms nog de moeite om te blijven!

Naar het einde van de Guevara-film toe bollen de tranen mij uit de ogen. Wat zit ik hier in 's hemelsnaam in dat rechtse tochtgat bij de Noordzee op mijn bureau te doen? Het Vlaams Belang afstoppen? Een van de laatste linkse vertegenwoordigingen in een gemeenteraad rechthouden? Miljaar, miljaar, wat kan dat hier toch saai zijn! En de wind zit verkeerd!

Wat voorafgaat kan dan nog door de beugel. Vorige zaterdag heb ik mij beziggehouden met een vergadering van LEF, alwaar twee vertegenwoordigers van de KP-Vlaanderen het vehikel LEF en zijn veertig leden kost wat kost op de sporen willen houden. Moedig maar onwerkbaar want de LEF-automobiel ontploft van de interne tegenstellingen. Acht van de tien aanwezige leden bolt het af tijdens de pauze. De uitlaat is er al afgevallen en zwaar sputterend en brommend slakkebak het LEF-ootje door de Vlaamse straten, van links naar rechts slingerend. Dit is na Regenboog het tweede mislukte linkse eenheidsinitiatief dat ik voorbij het raam zie wandelen. En ook deze keer heb ik mee gewandeld, mee opgericht zelfs! Een ezel enz...De derde keer komt trouwens ook wel.

Jos Geudens, die beziet het anders. Na jaren activiteit hier heeft deze goedlachse bulderdog zijn rug naar de Vlaanders gekeerd en is naar Afrika getrokken, pijn moet dat doen, niet makkelijk. Denk ginder eens aan ons hee vriend, aan die die blijven. 't Is ook niet altijd eenvoudig! En bedankt voor al die jaren.

Een beter 2006 voor allen, maar vooral voor diegenen die niet rondkomen, die op straat moeten slapen, aan de band moeten staan wroeten, wiens kop open en toe slaat van de problemen, voor de mensen die het materieel of geestelijk moeilijk hebben, voor de mensen die 't niemer zien zitten! Santé!

FILIP DE BODT

inhoud

ECOLOGIE	2
REACH tot op de draad ontrafeld	
EDITO	3
Van het ene pact naar het andere	
INTERNATIONAAL	4
Bolivië: Evo Presidente!	
INTERVIEW	6
Jef Sleenck:	
De tijd is rijp voor een alternatief	
SOCIAAL	10
Dit was slechts een begin	
ANTWERPEN	12
Overname pensioenfonds nieuw cadeau voor de haven?	
BEELDEN	13
Hugo Chavez op bezoek bij de LCR	
DEBAT	14
Europees radicaal links en de verkiezingen	
ANTIFASCISME	16
Vlaams Belang en de Warandegroep: één pot nat?	
EUROPA	18
Betogingen in Straatsburg	
PLANEET ZONDER VISA	20
UDEP en asielzoekers schrijven wetsvoorstel	
CULTUUR	22
Avant-Garde in Rusland: het Constructivisme	
PRIVATISERING	24
De Post	
BOEKEN	27
Naar de Cyborg?	

www.sap-pos.org

Rood

De wereld begrijpen om hem te veranderen.

Rood is een socialistisch maandblad dat wil bijdragen aan de opbouw van een antikapitalistisch politiek alternatief in België en Europa. **Rood** brengt verslag uit over de sociale strijd in België en elders. **Rood** wil ook een revolutionair-marxistische kijk bieden op de actualiteit. **Rood** opent haar kolommen voor iedereen die actief is in de beweging voor een andere wereld en wil met alle partners het debat aangaan over de noodzaak van een politiek alternatief voor de huidige linkerzijde. Het blad wil een kruispunt zijn waar linkse activisten elkaar tegen het lijf lopen. Zo wil **Rood** samen met anderen een politiek perspectief uittekenen voor de sociale bewegingen en de arbeidersbeweging.